

DIRVA

THE FIELD
Nr. 91
Gruodžio-Dec. 1, 1958
Cleveland, Ohio

Rakštis Kremliaus akyse

Maskva maišosi į Suomijos reikalus

Suomiams nėra linksma gyventi Sovietijos pašonėje. Tai pastebima kiekviename žingsnyje. Vaikščiodamas plačiomis Helsinkio gatvėmis, retai išgirsi garų juoką arba linksmesnį pokalbį, retai pamatysi giedresnį veidą. Šį rudenį tuose veiduose pastebėsi net susirūpinimą ir nusivylimą. Praeitais vasaros rinkimai ir jų nelaukti rezultatai didžiosios gyventojų dalies nuotakas numušė iki nulio.

Stipriausia partija — "liaudies demokratų"

Politinė ir ūkinė Suomijos būklė jau prieš rinkimus nebuvo džiuginanti.

Suomijoje yra įsigyvenusi tradicija, kad nė viena partijai nepasiseka surinkti parlamento daugumos, ir kraštą visą laiką valdo koalicinės vyriausybės. Po 1948 metų šia koalicija dažniausiai sudarė dvi vienodai stiprios istorinės partijos: socialdemokratai ir agrarai. Tačiau 1957 metų pradžioje tarp abiejų partijų iškilo toki stiprūs nuomonių skirtumai dėl ekonominės politikos, kad koalicija suirio ir ištisus metus kaitaliojosi mažumos partijų vyriausybės, žinoma, nepajėgdamos išbristi iš ūkinių sunkumų.

Prieš rinkimus daugelis gyventojų tikėjosi, kad socialdemokratai su agrarais likviduos savo ginčus, ir vėl grįš senoji koalicija, kuri pajėgė kraštą išvesti iš sunkumų. Tačiau istorijon įsivėlė nelaukti įvykiai: kairysis socialdemokratų partijos sparnas su 13 atstovų atskilo, įsteigė savo dienraštį ir į rinkimus išėjo "nepriklausomųjų socialistų" vardu. Po rinkimų jie prisidėjo prie komunistinės "liaudies demokratų" partijos, šį kartą laimėjusios dar 7 naujas vietas. Tuo būdu, kraštutinai kairieji parlamente sukomplektavo 63 vietas iš 200.

Vėl Fagerholmas

Socialdemokratai ir agrarai, nors ir susiboksuodami, prarado parlamento daugumą ir, net pasikvietę mažasias liberalų bei švedų partijas, tegalėjo sudaryti tik labai silpną koaliciją. Komunistai triumfavo, ir ruošėsi paimti Suomiją savo valdžion.

Tačiau suomiai turi gerą atmintį, ir demokratų politikai ne užmiršo, kad 1948 m. kovo mėnesį tik labai apsirūmęs Fagerholmo pastangomis kraštas paskutinę minutę buvo išgelbėtas iš Čekoslovakijos pavyzdžio pučo. Tad ir dabar visų demokratinų partijų vadai ir komunistų pastangas paimti vyriausybę žiūrėjo, kaip į savižudybę.

Keturiems politikams prezidentas Kekkonen buvo pavadęs sudaryti naująją vyriausybę, ir visi keturi bandymai nepasisekė. Po pusantro mėnesio užtrukusios krizės, Kekkonen pagaliau pasikvietė savo priešą ir seną draugą Fagerholmą. Šis ryžosi užmegsti ryšį su konservatoriais ir pagaliau, po ilgų derybų, keturioms partijoms pasisekė sudaryti koalicinę vyriausybę.

Skubi Maskvos reakcija

Tai buvo tikrai drąsus žingsnis. Nes konservatorių partija jau nuo 1942 m. buvo rakštis Maskvos akyje, ir Molotovas 1944 m., derybų dėl ginklų paliaubų metu, juos paskelbė svarbiausiais rusų-suomiy karo kaltininkais. Nuo to meto sovietinėje spaudoje netrūko puolimų prieš "reakcionierius, karo kura-

siskirti nuo partijos sekretorės ir žmonos Kuusinen ir vėliau buvo išmestas iš partijos, norėjo paskelbti sovietams ne taip jau draugiškus atsiminimus. Paskutinę akimirą leidykla atsisakė knygą leisti ir pusiau atspausdintus egzempliorius bei rankraštį deponavo pas viešąjį notarą. Šiaip jau liberali Suomijos filmų cenzūra be jokio paaiškinimo uždraudė vokiečių filmą "Stalingrado gydytojas". Helsinkyje žinoma, kad sovietinės pasiuntinybės reikalų vedėjas Filipovas dėl knygos ir filmo lankėsi pas ministrą pirmininką Fagerholmą, ir kad sovietiniai laikraščiai tuo pačiu metu Suomijos vyriausybę kaltino karo kurstymu.

(Pagal "Die Weltwoche")

KODĖL BUVO NUTARTA PANAIKINTI MAŠINŲ-TRAKTORIŲ STOTIS?

Kolchozininkas ir toliau toldinamas nuo savarankaus ūkininkavimo

Perleidimas mašinų-traktorių stočių (MTS) kolchozų nuosavybėn Vakaruose sukėlė įvairių spėliojimų. Dažniausiai buvo atstovaujama nuomone, kad MTS reforma sudaro lyg tam tikrą koncesiją kolchozams. Buvo prielaidoma, esą, kolchozininkų psichologinės nuotaikos, sudaro politinį faktorių, su kuriuo Sovietų vadžia turėjo skaičiuoti.

Tuo būdu MTS reforma buvo vertinama lyg tam tikras sovietinio ūkio liberalizmo ženklas. Jei ir neatsisakoma nuo galutinės žemės ūkio suvalstybinimo idėjos, tai šiuo atveju padarytas žymus žingsnis priešingam kryptin. Tokios išvados buvo grįdinčios paties Chruščiovo išvėdžiojimai, nes jis ryšium su MTS reforma kalbėjęs apie "kolchozų sistemos sustiprinimą".

Sovietų vadų galvojimo būdai charakteringi, kad plačios sovietų diskusijos apie pagrindinę MTS reformos reikšmę vystėsi grynai teoretinėje plotmėje. Buvo stengiamasi išaiškinti, kuriuo būdu tenka nustatyti ribą tarp kolektyvinės-kolchozinės ir nacionalinės valstybinės nuosavybės, ir kiek tai kurios kolektyvinės nuosavybės dalys rodo nacionalinės valstybinės žymių. Kokią reikšmę MTS reforma sudaro betarpiškai palietiesiems — kolchozininkams, apie tai nebuvo užsiminta nei vienu žodžiu, nes materialinė — komunistinė ideologija aplamai stengiasi apeiti asmens bei žmogiskumo sferą.

Bet, kad supratęs reformos tikrąją reikšmę, yra būtina išsiaiškinti, kaip įinai reiškiąs kasdieniniame kolchozininko gyvenime. Ar sudarė įinai ūkinės bei socialinės kolchozininko padėties pakeitimą, ar yra tai koncesija kolchozininkams ir vienas žingsnis sovietinio ūkio liberalizacijai?

Svarbiausioji kolchozo nario dalis nepasisekusio pučo turėjo at-

Viena leidykla paskelbė netrukus išleidžiantį Pasternako "Dr. Živago" vertimą suomių kalba, ir dabar Helsinkyje įtemptai laukiama, kada ponas Filipovas vizituos Fagerholmą.

Tam tikri suomių slloksniai — be Fagerholmo žinios — pradėjo skelbti, kad ministras pirmininkas ruošiasi konservatorių partijos atstovus iš kabineto atleisti. Maskva tuos gaudus sutiko šaltai, nes jai nepakanka išstumti konservatorius — ji nori Suomijos vyriausybėje matyti komunistus. Fagerholmas tuo tarpu spaudimą atlaiko, tačiau, kaip ilgai tai tęsis, priklausys nuo opios krašto ūkinės būklės.

(Pagal "Die Weltwoche")

zo darbininko, pasireiškia tuo, kad jis formaliai yra kolchozo bendrasavininkas ir todėl negauna tvirto atlyginimo, bet, pristatoma nauja nuomonė, kad MTS reforma sudaro lyg tam tikrą koncesiją kolchozams. Buvo prielaidoma, esą, kolchozininkų psichologinės nuotaikos, sudaro politinį faktorių, su kuriuo Sovietų vadžia turėjo skaičiuoti.

Kolchozininko teisės yra fikcija

Pasikeitimai kolchozo nuosavybėje, MTS mašinų įgijimo pasekoje, turėtų todėl pakeisti ir kolchozininko, kaip kolchozo bendrasavininko, būklę. Bet mašinomis įgyjamos iš taip vadinamo redalomo fondo, kolchozo apyvartos kapitalas pasikeičia tik tiek, kad viena jo dalis investuojama į daiktinį turtą ir tatau tiesioginės įtakos į kolchozininko padėtį neturi.

Kolchozininko teisės į apyvartos kapitalą, kiek tai liečia taip vadinamą nedalomą fondą, yra gryna fikcija. Kolchozo narys skiriasi nuo normalaus kooperatyvo nario tuo, kad jis negali savo nuožiuma jam, kaip bendrasavininkui neva priklausančio indėlio, nei likviduoti, nei realizuoti. Jei jis, pvz., su vietos įstaigų leidimu ir gali apeisti kolchozą, tai tokiu atveju jis turi vien teisę gauti atlyginimą už savo asmeninį darbą. Jam priklausantis eorietinės dalies į visą kolchozo turtą (žemė, padargai, gyvas ir negyvas inventorius, apyvartos kapitalas) jis realizuoti negali.

Todėl ir dėl MTS mašinų įgijimo kolchozininko padėtis niekuo nepasikeičia. Tik kolchozo vado atžvilgiu atsiranda skirtumas, nes dabar ji pati gali disponuoti mašinomis, kai anksčiau tokia dispozicija priklausė MTS direktoriui.

Galima būtų prileisti, kad kolchozai, turėdami nuosavas ūkio mašinas, jei jos bus samoningai naudojamos, galės ūkininkauti pigiau ir našiau. Su laiku tatau

Solisto V. Verikailio iniciatyva, Kanadoje, per CBC televiziją buvo pastatytas vaidinimas, kuriame aktyviai dalyvavo ir keletas lietuvių: J. Degutienė, J. Gaillūnienė, V. Vaidotas, E. Zubrickaitė. Visi šokėjai yra kanadiečiai.

galėtų atsilipti į kolchozų pajamas ir tuo būdu kiek pagerinti kiekvieno kolchozo nario būklę.

Bet ir šias prielaidas tenka svarstyti su dideliu atsargumu. Iš anksčiau buvo jau susidariusi taisyklė, kad vidurkį viršijančias kolchozo pajamas nugriebdavo valstybė. Pagal komunistų įprastą tvarką, didesnes pajamas turintieji kolchozai būdavo verčiami "savanoriškai" teikti valstybei nemokamą papildomą duoklę.

Kai šios tvarkos pasekoje kolchozų dalyviai nustojo akstino pajamas didinti, tai tik 1953 metais senoji "savanoriška" tvarka buvo kiek reformuota ta prasme, kad didesnės pajamos iš dalies atsiliepdavo ir į kiekvieno kolchozininko uždarbį. Šitu reformu pasekoje pastaraisiais metais, kai kuriu derlingu sričių kolchozininku pajamos pasiekė ir net viršio sovchozų darbininkų atlyginimus.

Komunistinė sistema nėra susirūpinusi žmonių gerove

Ryšium su MTS reforma kilusiomis diskusijomis paaiškėjo, kad sovietų valdovai yra rimtai susirūpinę tokių kolchozų pajamomis ir atsietais juose uždarbiais. Chruščiovas patarė kolchozams, turėjusiems aukštesnes pajamas, didesnę jų dalį skirti nedalomam fondui, nors tai ir šiaip numatyta kolchozų įstatuose. Tatau rodo, kad žadama stipriau kontroliuoti kolchozų narių uždarbius ir prilyginti juos normaliam dydžiui, t. y. vidutiniam sovchozo darbininko atlyginimui.

Skirtumai kolchozų narių pajamose iki šiol, iš metų į metus, priklausomai nuo dirvos, oro bei administracijos sumanumo sąlygų, buvo labai dideli. Bendrai imant, ypač kolchozų steigimo periode, kolchozininkų pajamos buvo žymiai mažesnės, negu vidutinis sovchozo darbininko atlyginimas. Kadangi pastaraisiais metais kolchozų pajamos yra palaipsniui pakilusios, tektų prielasti, kad dabar net ir atsiliksusių kolchozų pajamos bei kolchozininkų uždarbiai po truputį artėja sovchozų atlyginimo vidurkiui.

Tuo pat metu, kaip jau minėta, daromi žvgyiai mažinti turtingesniųjų kolchozų pajamas, perkeltiant pajamų dalį į nedalomus (Perkelta į 6-tą pusl.)

GAUTINGENO SANATORIJAI DIRVOS SKAITYTOJAI AUKOJO:

Dr. J. Bartkus	\$10.00
Leonas Banis	5.00
A. Musteikis	1.00
Stasė, Laima ir Jonas Gudauskai	8.00
Vyt. Kasniūnas	1.00
Pr. Aleksandravičius	2.00
Neo-Lithuania	
Toronto skyrius	20.00
Petras Janulaitis	1.00
Muliolis Ign.	1.00
Iš viso	\$49.00

Chruščiovas lauksias 6 mėnesius

Kalbėdamas Albanijos pasiuntinybės priėmimo, Maskvoje, Chruščiovas pareiškė norįs Ryty-Vakarų konferencijos Berlyno klausimu. Esą, Sovietų Sąjunga nekeisianti Berlyno stauso, jei Vakarai sutiks tokius pasitarimus pradėti per 6 mėnesius.

Pora dienų anksčiau Vakarams įteiktoje notoje, kuri laikoma įžulaisia ir arogantiškiausia bei pilna istorinių iškraipymų Chruščiovo nota, jis pasiūlė iš Berlyno atitraukti visas svetimas igulas ir Rytinį, dabar sovietų valdomą, sektorių iš karto perduoti Rytų Vokietijos vyriausybei, o tris Vakarinius sektorius paversti demilitarizuotu laisvu miestu, nepriklausomu nei nuo Rytų, nei nuo Vakarų Vokietijos. Jie pasiūlymai Vakarams neatrodysia priimtini, ir jei Vakarai bandysią jėga Vakarų Berlyne išsilaikyti, tai Rusija kariausianti.

Toje pačioje notoje (24 psl. ilgio) Chruščiovas palietė ir Vokietijos suvienijimo klausimą, tačiau tas suvienijimas turįs įvykti tik pagal komunistinį projektą.

Mjr. gen. Barksdale Hamlett, amerikiečių igulos Vak. Berlyne viršininkas, kuriam tenka itin akylai sekti įvykių eigą ir būti pasiruošusiems visokiems netikėtumams.

Pirmasis ilgai lauktos notos įspūdis lyg ir galėjo sukelti palengvėjimą, kad krizė nustumta iki pavasario, tačiau iš esmės ji reiškia 6 mėnesiais terminuotą ultimatumą, kurį menkai suvelnina ir vėliau pareiškstas konferencijos pageidavimas.

Sovietų pasiūlymas iš Vak. Berlyno sukurti demilitarizuotą laisvą miestą reiškia ne ką kita, o norą išstumti iš ten Vakarų valstybių igulas, paliekant tą miestą sovietinių divizijų apsupatą ir visiškai priklausomą nuo sovietinio bloko. O tada, anot berlyniečių, tereikia tik vienos miglotos nakties, kad atsibustum besąs sovietiniame rojuje.

Vakarams Berlynas reiškę Vokietijos suvienijimo simbolį. Suvienijimo su senąja istorine sostine. Berlynas buvo Vakarų ekonominų ir politinių metodų vitrina, parodanti komunizmo alinamiems Rytų Vokietijos gyventojams skirtumus tarp demokratijos ir totalitarizmo. Pagaliau, Rytų Vokietijos gyventojams Berlynas buvo vilties simbolis, kuriuo apie 3 mil. pabėgėlių jau pasinaudojo.

Sutikimas su Chruščiovo planu reikštų visų tų simbolių atsisakymą, Vakarų prestižo palaidojimą. Ir 2.2 mil. berlyniečių atidavimo komunistinei vergijai lemiamąjį etapą.

Vakarų sostinėse Cruščiovo nora "rūpestingai studijuojama" Bonnoje vyksta ambasadorių pasitarimai. Užsienių reikalų ministrų pareigūnai pabrėžia, kad nota esanti ne tik nepriimtina, bet ir nesuteikianti pagrindų deryboms.

Iš Londono grįžęs viceprez. Nixonas pareiškė, kad šioji nota sustiprinsianti NATO organizaciją. Lankydamasis Londone, Nixonas tarėsi su premjeru Macmillanu, užsienių reikalų min. Lloyd, Churchilliu ir abiejų partijų vadais.

Berlyno miesto padalinimas į Rytų ir Vakarų sektorius. Kampiniamė brėžinėlyje rodomi Vak. Vokietijos aerodromai, iš kurių kildavo lėktuvai 1948-49 m. blokados metu. Berlyne jie nusileisdavo Tempelhofo aerodrome.

Vokiečių naftos firma DEA gavo koncesiją Sirijos naftai eksploatuoti, už tai pasižadėdama paduoti 150,000 to. Sisirijos kvičių. Tai pirmasis vokiečių žingsnis į Vid. Rytų naftą, kuriuo buvo užbėgta už akių sovietų pastangoms ten įsitvirtinti. Nuotraukoje — pasirušimai šuliniams gręžti; jų per ateinančius 18 mėnesių busią išgręžta 75.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n, VILNIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelniui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Miezelis (Chicago), J. P. Palutkaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Gruodis ir sausis yra laikraščio tautos mėnesiai. Tais mėnesiais ir mes tikimės daugiausia paramos iš savo bendradarbių ir bičiulių. Tikimės bent keliais šimtais Dirvos skaitytojų šeimą padidinti.

Šiame numeryje Jūs rasite atsisveikinimą į visus mūsų skaitytojus, talkininkus, Dirvos bičiulius. Jame pasakysiu, kad mums būtina reikia 500 naujų skaitytojų. Jų reikia išmirstančiųjų skaitytojų eilėms papildyti, jų reikia ir mūsų naujiesiems sumanymams įgyvendinti.

Nemaža Dirvos skaitytojų jau sulaukia tokio amžiaus, kada ateina saulėleidis, ir nori ar nenori, reikia su viskuo atsiveikinti. Tokių atsiveikimo pranešimų, rašytų mūsišiojo artimųjų, gauname ir mes. O atsimeinant, kad su daugelio vyresniųjų mirtim nebėra kam toliau lietuviškojo laikraščio skaityti, tuo pačiu toks atsiveikimo pranešimas yra ir vieno Dirvos skaitytojo sumažėjimas. Tais 500 naujų skaitytojų mes ir norime per kelerius metus sudaryti nemažą spragą užpildyti.

500 naujų skaitytojų mums būtina reikia ir naujiesiems planams įgyvendinti. Atsimeinant tuos dažnus pageidavimus, kad Dirva dažniau išeitų. Tuos pageidavimus nuo 1958 metų pradžios mes jau vykdomė. Dirva jus pastoviai lankė du kartus per savaitę. Dabar, jūs taip pat gerai žinote, ateina labai daug pageidavimų, kad Dirva dar dažniau išeitų. Daug kas nori, kad Dirva greit virstų dienraščiu.

Pageidavimai liks tik pageidavimais, jei mes patys nepadėsime sudaryti sąlygų, kurios tuos pageidavimus paverstų įgyvendinamais planais. O visa tai galima. Reikia tik visiems įsijungti į talką. Į talką, kurią nuo šio Dirvos numerio mes ir skelbiame.

Daugelis gerai atsimena, kad mums paskelbus \$20,000 pinigų vajų, kai kurie jį tą mūsų žygį labai kreivai pažūrėjo. Net labai geri mūsų bičiuliai rašė laiškus, kad padarėme neapgalvotą žingsnį, kad tuo save ir visą tautinę kovą apjuokėme. O šiandien, kada tas talkos darbas jau baigtas, mes pasididžiujame sakome, kad viską labai gerai atlikome. Ir atlikome todėl, kad ne vienas ar keli, bet keli šimtai mūsų gerų bičiulių reikala su pratu, aktyviai patys parėmė ir kitus remti paskatino.

Mes ir dabar, kada skelbiame naują 500 Dirvos skaitytojų talką, manome, kad ji pavyks, jei ji įsijungs visi Dirvos bičiuliai ir tautinių organizacijų nariai. Jei jau vieni Dirvos artimesnieji pajudės, jie nesunkiai suras po vieną naują skaitytoją. O galėtų jų sudaryti ne 500, bet koks 1000. Tada jau būtų kita kalba, ir tiems Dirvos dažniniame pageidavimams tuoj atsida- rytų realios galimybės. Be naujų skaitytojų suteikimo tai neįmanoma ir negalės įvykti. Tai turime visi žinoti, kad negyventume neraliomis sąlygomis.

Suteklus bent 500 naujų skaitytojų mes galime pageidauti, ir

toks pageidavimas bus visiškai realus, kad Dirva išeitų tris kartus per savaitę. Mes esame padarę labai rimtus apskaičiavimus, kurie rodo, kad tai galima padaryti. Mes taip pat jaučiame, kad daugumas skaitytojų to nori. Mes taip pat esame gavę pasižadėjimų mums aktyviai talkinti, jei tik Dirva pradės dar dažniau eiti.

Ar Dirva galės virsti dienraščiu, labai daug priklausys taip pat nuo mūsų visų, ypač Dirvos skaitytojų norų. Esu tokios nuomonės, kad nėra negalimų dalykų. Bet tie negalimi dalykai pasiekiami tik tada, kai jų labai planingai, atkakliai ir labai rūpestingai siekiama. Siekiama ne kurio nors vieno asmens, bet visų laikraščio vadovų, leidėjų ir visų skaitytojų šeimoms.

Dabartinis metu mūsų didžiausias tikslas — sudaryti sąlygas, kad Dirva galėtų išeiti tris kartus per savaitę. Jei tai sąlygas sudarysim, Dirva tris kartus per savaitę ir eis. Jei ne sudarysim, liksim prie dabartinės padėties, tada turės pasibaigti ir kalbos apie savą dienraštį. O tai jau labai negerai, tai ne patinka nei man, nei jums, kurie turite daug gražių planų ir kurie tiems rūpesčiams skiriame nemažai laiko.

Todėl dabar skelbiame talką, yra tas antrasis mūsų visų planas, kurį turime atlikti po labai gerai pasisekusio \$20,000 vaiaus. Jis daug lengvesnis, bet ir jį įgyvendinti reikia nemaža gražių pastangų. Piniginiam vajui buvo sudarytos sąlygos nupirkti reikalingas mašinas. Jos nupirktos ir nė vieno cento neįleista kitiems reikalams. Dar daugiau, prie nupirktų mašinų darupintos ir tokios patalpos, kur Dirva gali pilnai plėstis. Dabar reikia trečiojo žingsnio — 500 naujų skaitytojų ir mes galime turėti tris kartus per savaitę išeinančią Dirvą. Tą žingsnį ir atlikime!

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RPublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir šeštadienį ofisas uždarytas.
Šeštadienį tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3-30, 6-8-30 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso RPublic 7-5020
Namy WALbrook 5-3763

J. Ramunis. M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Tęsimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

BALFO VAJŲ NEW YORKE UŽBAIGUS

Ar vien pinigine auka parodo gerą širdį? Štai šių metų New Yorko Balfo vajaus pirm. pareigas sutiko eiti, būdamas labai užimtas savo profesijoje, dosnus aukotojas visuomeniniams reikalams dr. Vaclovas Paprockas. Užklaustas, kaip pasisekė šių metų BALFO vajus, jis pabrėžė, kad pinigine auka yra pati mažiausia ir lengviausia suteikiamą, o aukos didumas bei reikšmė priklauso ne nuo duodamos sumos, bet nuo aukotojo išteklų ir gerų norų padėti artimui. Todėl kiekviena, kad ir mažiausia, auka yra lygiai brangi.

Ir čia jis priminė vieną nuotykį iš garsaus rašytojo Turgenovo gyvenimo, kai, šiam einant Londono gatve, priėjo senas ir paprasė išmaldos. Rašytojas, išieskojęs kišenių ir pinigų neradęs, apkabino seną, pabučiavo ir atsispažė, jog ši kartą pats neturįs nei kapeikos. Senas giliai sujaudintas tarė: Ačiū tau, tai buvo didžiausia ir brangiausia auka, kokią aš kada nors su gavęs.

Tuo noriu pabrėžti, — kalbėto toliau komiteto pirm., kad pinigine auka yra lygiai brangi.

IR TAIP GYVENIME BŪNA

Londono Rusijos ambasada buvo pasiūstas pakvietimas dalyvauti filmos "Heriojų Sešėliai" premjeroje. Filmoje vaizduojama Vengrijos sukilimas. Ambasada gražiai pakvietimą su pastaba — "Nevertas dėmesio".

Indianoje vienas automobilis užauz parduotas supykęs, jį vagys pavogė už du šimtus dolerių vertės dalių, ieškojo priuštū šunį, kuris nesaugojo. Tačiau jį dienosiam pykčiui vagys buvo pavogė ir šunį.

Vienas Indianos gyventojas gavo laiską, jog jo brolio žmona susilaukė dvynukų. Laiską išsiųstas 1946 metais.

Idaho Falls mieste šaltų nervų vagys iš vienos finansų įstaigos seifo išnešė daugiau, negu 300 doltrių. FBI įstaiga yra tik už ketverių dienų, ir vietos policijos būstinė kitoje gatvės pusėje.

Maskvos radijas paskelbė, jog Rusija povandeniniuose laivuose įrengia galingus projektorius ir televizijos aparatus, kurie būtų reikalingi žvejybai bei vandenyne dugno žemėlapių sudarymui.

Casper miesto savivaldybės namuose buvo įtaisyta nauja krosnis. Užkūrus visi kambariai prisipildė dūmų, nes pasirodė, jog prijungta prie vėdinimo sistemos, bet ne prie kamino.

Independence miesto policija gavo laiską, kuriame buvo doleris, policijos "tiketas" ir laiškelis: "Radau savo vyro kišenėje."

Vienas slidininkas Vokietijos kalnuose netečia įvažiavo į rusų valdomą sritį. Policija jį išlaikė dvi dienas, kuriomis jis buvo priverstas policininkus mokyti slidinėti.

Vienas Kalifornijos pilietis, pasistatęs automobilį draudžiamose vietose, paliko raštelį: "Malonus policininkas, nebeturiu gazono ir pinigų".

Sugrįžęs rado policininko prirašą: "Mielas pilietie, aš duodu tamstai vieną valandą laiko užsidirbti pinigų ir nusipirkti gazoną".

North Carolinoje vienas nepilnametis buvo nubaustas septyneriais mėnesiais kalėjimo už išplėšimą "parking meter". Teisėjas bausmę pakeitė į vienų metų sąlyginį bandymą. Sąlyga: nubaustas turėtų vienerius metus neturi arčiau prieiti prie "meter", kaip penki žingsniai.

niginė auka nėra vienintelė priemonė išreikšti artimo meilę ir jam nelaimėję paguoti. Tačiau esmamiomis sąlygomis, pinigine auka yra vienintelė priemonė, mūsų broliams, patekusiems į skurdą, palengvinti; BALFO pastangomis mūsų nelaimingieji visur pasiekiami.

Komiteto pirm. dr. V. Paprockas pranešė, kad šiais metais New Yorko BALFas surinko \$4,840.74, tačiau dar nevisi išsiuntinėti vokai grįžo, ir komitetas tikisi, kad ši suma dar gerokai padidės.

Į klausimą, kodėl vis dėlto ši suma daug mažesnė, negu ankščiau būdavo New Yorke, pirm. atsakė, jog tai nereiškia, kad aukotojų skaičius sumažėjo; mūsų užjūrio broliai dabar dar daugiau yra sušelpiami, nes daugelis šelpia asmeniškai savo artimuosius.

Komit. pirm. išreiškė dėkingumą visiems BALFO komiteto nariams, kurie mieliai aukojo pagauti savo poilsio laiką vajaus darbams.

Stambiausi aukotojai yra: 300 dol. — Ats. Viešp. parapija; 200 — Neris Corp.; 100 dol. — Amalgamated Clothing Workers; 75 — United Lithuanian Clothing Workers; 50 — D. ir V. Anonai; Lietuvių Klubas Yonker, O. ir M. Jankevičiūtės po 50 dol. ir dr. V. Paprockas.

BROOKLYN

Lapkričio 22 d., Apreiškimo par. salėje, įvyko Lietuvos kariuomenės atkūrimo 40 m. sukakties minėjimas, kurį atidarė ramovėnų New Yorko skyrėjų pirm. J. Kirkyla. Pagrindinių kalbėtojų buvo Liet. Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas.

Meninę dalį atliko buv. operos solistė V. Jonuškaitė-Leskaitienė, Skautų Vyčių oktetas, diriguojamas J. Liuberskio, ir tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės. Programai vadovavo Juodis.

Po to buvo šokiai ir vaizės, tenka pažymėti, kad šventėje dalyvavo didesnis dalis jaunimo, negu pačių buvusių karių. Malonu, kad mūsų jaunimas pradeda užimti pavargusių vyresniųjų eiles.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo posėdis

Ivyks lapkričio 30 d., kuriame bus svarstoma daug fondo veikla liečiančių svarbių klausimų ir nustatomos tolimesnės jo veikimo gairės. Posėdį dalyvaus LNT pirm. V. Rastenis, J. Bačiūnas ir Liet. Taut. Sąjūdžio pirm. dr. Br. Nemickas.

BALTIMORĖS

Šeimos šventė. Senas Baltimorės veikėjas, daugelio lietuviškų organizacijų pirmininkas ar narys, Tautinės Sąjungos uolus darbuotojas, sukūręs stambią finansinę įmonę, Vincas VELŽIS, su žmona Frances Milaševičiute-Velžiene, neseniai turėjo savo šeimoje didelę šventę — išleido savo vienintelę dukrą Audrę, sukūrusią šeimą, į Naująją Angliją. Audrė Velžytė, baigusi Mokytojų Kolegiją ir mokytojavusi Baltimorės Aukštesniojo mokyklose, ištekojo už J.V. Karo Laivyno karininko, leitenanto, inžinieriaus Roberto Scanlon, kur yra baigęs Jūrų Akademiją Anapolyje, Md.

Spalio 25 d. šv. Alfonso parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos sutuoktuvės. Pats prelatas L. Mendelis, asistuojant kitiems parapijos kunigams, davė šliubą. Šliubą buvo su karškesniu ceremonijom. Jaunojo pabroliai — Karo Laivyno karininkai, išėję iš bažnyčios jaunuosius praleido pro sukryžiuotų kardų vėrtinę. Po šliubo buvo priėmimas Stafford viešbuty. Kadangi

ponai Velčiai yra plačiai žinomi baltimoriečiams, kaip malonūs, veiklūs ir labdariniai lietuviai, bažnyčioje ir priėmimo dalyvavo gausi minia baltimoriečių. Svečiai sunėšė jauniesiems krūvas dovanų ir palinkėjo jiems laimingo, linksmo ir ilgo gyvenimo. Tuoj po vestuvių jaunėji išvyko į jaunojo tarnybos vietą — Newport, R. I.

KENT UNIVERSITETE ISISTEIGĖ STUD. SAJUNGOS SKYRIUS

Kent State Universitete, Kent, Ohio, įsikūrė Lietuvių Studentų Sąjungos skyrius. Skyrių sudaro šie nariai: Mindaugas Leknickas — (pirmininkas), Giedrė Natkevičiūtė — (sekretorė), Dėlė Benokraitytė, Lilijana Janulevičiūtė, Gailė Mariūnaitė, Kęstutis Gaidžiūnas ir Vitas Koklys. Nars anksčiau ir buvo neorganizuoti, bet lietuviai studentai Kente yra puikiai užsirekomendavę. Iki šiol yra atlikta net keli pasirodymai. Praeitą pavasarį ketvirtį buvo surengta ir lietuvių paroda universiteto rengtoje tarptautinių studentų parodoje. Ši lietuvių tautinio meno paroda buvo sutraukusi daugiausia dėmesio iš visos parodos skyrių.

Spalio mėnesio universiteto tautinių šokių festivalyje lietuvių grupė pasirodė su puikiai pasisekusiu "Lenciūgėliu". Šio mėnesio pradžioje ta pati grupė pasirodė per Clevelando televizijos stotį.

Dabar skyrius ruošiasi ir vėl tarptautinei parodai, kuri įvyks gruodžio mėnesio pradžioje.

SKAUTAI

Dr. Stp. Biežis, susitaręs su LSS Pirmija ir giliai paveiktas gražios skautų-čių veiklos, imasi iniciatyvos organizuoti platų Skautams Remti Dr. J. tinkle, kad galėtų būti įgyvendinti didesnieji projektai.

Dr. Biežis, ilgametis Chicago Skautams Remti Draugijos pirmininkas, ir prov. P. Rakas, dovanos sąlygomis perleisdamas

Skaitydami KARJ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruoti ir Lietuvos karių atsiminimus į įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave Brooklyn 21 N. Y.

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSRS, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITE PATARNAVIMU PATIKIMUS, ATIDŽIUS IR SKUBIUS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.

135 W. 14th St., New York 11. N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR) MŪSU SKYRIAI

141 2nd Ave. New York City Tel. YU 2-0380

632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878

900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. TOWER 1-1461

182 Franklin Ave. Hartford, Conn. Tel. CHapel 6-4724

332 Fillmore Ave. Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674

39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. MARKET 2-2877

11339 Jos. Campau Detroit 12, Mich. Tel. TOWNsend 9-3980

308 West 4th St. Boston 27, Mass. Tel. ANDrew 8-5040

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Pradžiuginkite savo artimuosius siuntiniu Kalėdoms.

Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

skautams naudotis 99 metus saugojamais Michigano valstybėje, apdovanoti Padėkos ordinu.

• Jubiliejinį lietuviško skautavimo varžybų pabaiga nukelta į gruodžio 31 d.

Brolijos JAV Vidurio rajone VS patvirtinti R. vadijos nariai: pskt. Vl. Vijeikis — rajono vadovas pavaduotojas, pskt. D. Dulaitis — Oro skautų instruktorius, pskt. Vl. Simutis — skautų vyčių reikalų vedėjas.

• Tradicija tapusi ASS žiemos stovykla žiemet ruošiamą Hunter's Lodge, Wellston, Mich., nuo gruodžio 28 iki sausio 1 d. Mokestis už nakvynę ir maistą \$5 dienai. Registracijos mokestis \$2. Visi stovyklautojai registruojasi pas senj. Viktorą Petrauską, 1023, 25th St., Detroit, Mich. Registruojantis kartu siunčia mokestis ir už pirmąją stovyklavimo dieną, t. y., viso \$7. Vietų skaičius yra ribotas, prarvartu iš anksto užsiregistruoti.

NEPRALEISKIT TERMINO

(Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke pranešimas spaudai)

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke primena, kad 1958 metų gruodžio 31 dieną baigiasi laikas pateikti Vokietijos įstaigoms reikalavimus pasiremiant Vokietijos atsilyginimo įstatymu.

Tas įstatymas numato pinigų atlyginimą už kilnojamąjį turtą, kuris nacių buvo neteisėtai konfiskuotas srityse, esančiose už dabartinės Vakarų Vokietijos ribų ir vėliau nugabentas į Vakarų Vokietiją arba Berlyno miestą.

Asmenys, kurie gyvena ne Vokietijoje, smulkesnių žinių ir pareikškimų formų kreipiasi į artimiausią Vokietijos konsulatą. Jungtinės Amerikos Valstybėse Vokietijos konsulatų veikla šiuose miestuose: New York, N. Y., Chicago, Ill., Boston, Mass., Detroit, Mich., Philadelphia, Pa., Cleveland, Ohio, Los Angeles, Cal., San Francisco, Cal., New Orleans, La., Atlanta, Ga., Dallas, Tex., Houston, Tex., Kansas City, Mo., Minneapolis, Minn., Norfolk, Va., Seattle, Wash.

MARGUTIS

Ta patį seniausią Amerikos lietuvių žurnalą. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir kaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So Western Ave., Chicago, Ill.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairius blankus, vakarams biuletenus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Tel.: HE 1-6344

IŠ LAIŠKU REDAKCIJAI

JUO GREIČIAU, JUO GERIAU

Mielas Dirvos rėmėjas p. Rekašius Dirvos Nr. 78, išskėlė labai rimtą ir tiesų klausimą: kaip būtų galima greičiausiu laiku Dirvą paversti į dienraštį. Tai yra tikrai rimtas ir svarbus klausimas. Čia jis duoda ir gerų pasiūlymų, pav. skelbti naują vajų ir panašiai. Sako, jei su nauju vajum nebūs gerai, tai vis jau ir netaip blogai.

Taip. Vajai turi gerų pasiūlymų, ir blogų. Pavyzdžiui, per dažni vajai.

Labai sveika mintis, kurią p. Rekašius siūlo, pradėti nuo savęs. Aš pasiūlyčiau, kaip nedalyvavęs praėjusiame vajuje, apsidėkime specialiais Dirvos prenumeratos metiniais mokesčiais. Pavyzdžiui, skaitantis šias eilutes Dirvos mylėtojas, pasikaps: tės po savo sąžinę, tegu šitaip nutaria: — Aš apsidėsiu save Dirvos prenumeratos mokesčių už 1959 m. kaipo už dienraštį 25-kiais dol. Šią sumą sumoku dabar, arba per vieną mėnesį.

Dirvos, kaip dienraščio, mes senai jau laukiame. Ar pasiturtis, ar iš mažos pašalpos pragyvenantis. Nė vienas tautinės minties spaudos mėgėjas neišsiverčia be vieno ar dviejų lietuviškų dienraščių, nors ir priešingų mūsų įsitikinimams. O ką tai reikšia? Tai reikšia, kad Dirva ir tris kart eidama savaitėje, savo skaitytojų patenkinti dar negalėtų. Ji sukaupus jėgas dėl Dirvos kaip dienraščio, pradžioje, kad ir iš keturių puslapių, įsi Dirvos skaitytojai automatiškai atspalaiduotų nuo tv dviejų dienraščių, kaip ir priverstinai prenumeruojamų.

Tik prisiminkim tuos nesenus laikus, kada mes budom maitinami Bonnos ambasadorystėmis, tautos igaliojimais tik išrinktiems ir t.t. ir t.t. Vieno iš tu dienraščių pilnus puslapius isteriško straispnių apie išvaymą mūsų nusipelnusių ir teisėtų diplomatų į pensiją.

Dirvai, tuo laiku savaitraščiui, buvo gana sunku skaitytojus greitai painformuoti. Beje, dėka p. Railos ir kitų, prieš kuriuos mes šiandieną aukštai keliamo savo skrybėles, vistiek nepavirtom anų ambasadų šlavikais, kad ir tik kartą į savaitę buvom apšviesti.

Pone Redaktoriau, jau vien dėlto turit sukti galvą, kad Dirva tikrai netrukus pasirodytų dienraščiu. Tegu čia ateina Jums visi skaitytojai į talką su realiais pasiūlymais.

Bičiulis iš Pittsburgho

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS RŪPESČIAI IR LAIMĖJIMAI

Pasikalbėjimas su L. E. leidėju p. J. Kapočium

Ir sensacingi įvykiai darosi neįspūdingi, kai jie nuolat kartojasi. Žmogus yra tokia būtybė, kuri sugeba gana greitai suviskuo apsisprasti. Kas vakar ar užvakar kėlė smalsumą ir norą pritari ar protestuoti — tas šiandien jau gali būti paprasta.

Berods, kas nors panašaus yra atsitikę ir su Juozo Kapočiaus leidžiama Lietuvių Enciklopedija. Kai 1953 m. pradžioje leidėjo sumanymas buvo viešai paskelbtas — tuoj pasigirdo visa eilė balsų, L. E. leidimo problema svarstancij. Nesmagu dabar prisiminti, kad gal didesnė dalis diskusijos dalyvių tada kėlė ne optimizmą, bet pesimizmą. Tikrai, gal ir nelengva buvo anuomet patikėti, kad emigracinėmis sąlygomis būtų galima tokį milžinišką darbą atlikti. Viena betgi buvo aišku, kad sumanymas drąsus ir didelis, kad vienas p. Kapočius, nors koks geras organizatorius jis būtų, be visuomenės paramos, be jos pritarimo ir patriotinės talpos to darbo negalės įveikti.

Tačiau dabar, kai leidėjas perkopė L. E. leidimo pusiaukelę, kai jau yra atspausdinta L. E. 15 tomų, o beliko išleisti tik 12 ar 13 — balsai nusėdavo. Tą pusiaukelę ryškiau atžymėjo bene tik vienas mūsų laikraštis. Tam juk yra paskelbta ir paskutiniai L. E. prenumeravimo taktika. Dirvos bendradarbiai, norėdami savo laikraščio skaitytojus išsamiau informuoti apie L. E. reikalus, kreipėsi į p. J. Kapočių, kuris maloniai sutiko mintimis pasidalinti.

— Mažai kas težino, kokias dvasines ir medžiagines sąlygas Tamsta turėjai pradėdamas L. E. leisti. Ar galima ką nors apie tai sužinoti?

— Dvasinis pradas ką nors gero duoti savo tautos kultūrai nuo seno glūdėjo manyje. Jis gal ir buvo tas akstinas, kuris paskatino mane L. E. leisti. Dvasinės sąlygos, kaip aš jas suprantu, galėjo sudaryti aplinka-bičiūliai, geri pažįstami, lietuviškoji visuomenė. Darbą pradėdant man labai trūko tos dvasinės paramos ir šilimos. Deja, kiek prisimenu, mažai kas man padėjo tas dvasines sąlygas susidaryti. Buvo prielankių balsų, bet buvo ir apstas abejingumo, kuris gerokai stabdė pradėtąjį sumanymą lengviau įveikti. Nežinau, gal kitaip ir negali būti, kai imamasi sunkesnių darbų.

Pradėdamas L. E. leisti, pagrindinį kapitalą turėjau. Be to, turėjau kreditą, kurį teko išnaudoti iki maksimumo. Nežinoji-

mas, kaip darbas eis ir kaip jį parems visuomenė enciklopediją prenumeruodama — medžiagines sąlygas paženklinio nemenka rizika. Aš nejuokais tada savo draugams sakydavau, kad bankuose esu užstatęs ne tik save, bet ir visą šeimą.

— Ar greitai pirmuosius sunkumus Tamta įveikė?

— Pirmieji sunkumai buvo įveikti su L. E. pirmojo tomo išleidimu. Įjungiant susiorganizavimo darbus, to tomo išleidimas užtruko apie metus laiko. Gal nesunku suprasti, ką tas man reiškė, kai, jokių pajamų neturėdamas, turėjau algas mokėti, nemažą kiekį kilių užsakyti, popierį, metalą ir kitus spaustuvės reikmenis pirkti. Tik pirmajam tomui išėjus — širdy kilo didelis džiaugsmas. Džiaugėsi ir Bostono lietuviai, surengdami L. E. pasirodymo šventę. Baimė ėmė ir rūpestis slėgti tik vienu klausimu — kaip prenumeratoriai tą tomą išpirks. Kai prenumeratoriai gana tvarkingai I tomą išpirkė — susidarė kapitalas II tomui leisti. Tuo keliu ir šiandien einam: pvz., dabar XIV tomas baigia išleisti XVI tomą.

— Ar didelė L. E. bendradarbių šeima ir kiek ji pastovi?

— L. E. 14-koj tomų bendradarbių pasireiškė 573. Su kiekvienu tomų bendradarbių šeima gausėja, bet nemažėja. Tai šeima yra pastovi, darbšti ir pilna ryšio. Tik dėka jų L. E. eina nustatytais terminais, kaip esam pasizadėję. Tegu būna leista man pasinaudoti šia proga ir visiems L. E. bendradarbiams pareikšti jiems gražiausius asmeninius linkėjimus.

— Gal dar ne metas prenumeratorių kiekio skelbti, bet, turint galvoj L. E. mokslingą ir patriotinę vertę, ar tas kiekis nėra per menkas?

— Prenumeratorių kiekio aš neturiu jokio reikalo slėpti, nes jie buvo paskelbti L. E. I ir II tomo prieduose. Šiuo metu jų sudėtis yra gerokai pasikeitusi. Mano žiniomis, 23 prenumeratoriai yra mirę, kiti dažniausiai dėl nepalankių medžiaginių sąlygų, reikia tikėti, laikinai atkrito, bet vietoj jų atėjo nauji. Baigdamas L. E. leidimo darbus, noriu atskiru priedu išleisti visų prenumeratorių sąrašą, duodant jų esmines biografines žinias. Tai būtų lyg padėka jiems už paramą enciklopedijai leidžiant. Kadangi L. E. dar vis užsisako nauji asmenys, tai tik tada paaiškės ir galutiniai L. E. prenumeratorių skaičiai.

Ar L. E. prenumeratorių dabartinis kiekis nėra per menkas? Jei tą kiekį pasiūlytumėm bet kuriai JAV knygų leidyklai — nei viena mūsų enciklopedijos leisti nesutiktų. Bet mums šiaip taip užtenka kuklioms redaktorių ir kitų tarnautojų algoms apmokėti, užtenka ir labai kukliams honorarams, nors belaukiant kitų tomo, kartais jau ir pašto ženklams dolerio pritrūksta. Savime aišku, aš būčiau tiesiog laimingas, jei L. E. prenumeratorių atsirastų tiek, kad būtų galima redaktoriams, bendradarbiams ir leidyklos tarnautojams mokėti nors apytikriai tokias atlyginimus, kokie tų sričių darbininkams yra mokami JAV.

— Kada galėjai Tamsta lengviau atsikvėpti, pradėjęs tokį nelengvą darbą dirbti?

— Atvirai kalbant, atsikvėpimo malonumų dar nepatiriau. Lengviau pasidaro tik tada, kai naujas tomas išeina dviem ar trim savaitėm anksčiau, tuo pačiu išsekusius medžiaginius išteklius vėl papildydamos.

— Kai 14 tomų išleista, kiek dar L. E. tomų gali būti?

— Pagal sudarytą planą, dar turėtų pasirodyti 10 tomų. Tačiau redakcinė praktika parodė, kad dėtinos medžiagos, ypačiai liuanistinės, visada susidaro daugiau, todėl dar gali būti 12 — 13 tomų.

— Kokie sunkumai dažniausiai pasitaiko L. E. leidžiant?

— Visų pirma redakciniai sunkumai, kurie beveik visada būna tie patys: vienas ar kitas bendradarbis neištesa savo pažado ir str. laiku neatsiunčia. Žinoma, kad rašymas enciklopedijai bendradarbiams yra tik šalutinis darbas, bet jų pavėlavimai mums reiškia spausdinimo mašinų sustabdymą. Tokiais atve-

jais visi nusimenam, griebiamės telefono ir kt. susisieikimo priemonių, kad tik greičiau reikalingas rašinys ateitų.

Bet būna ir techninių sunkumų. Neturėdamas lėšų didesniam popierio kiekiui užsakyti, parsisiųsdinu jo tiek, kiek reikia vienam tomui. Ofsetas kartais jo sugadina daugiau, negu normaliai yra numatyta. Tada ir vėl mašinos sustoja. Sunkumų dar būna iškykloj, ekspedicijoj ir pan. Neįmanoma jų visų šitokio pobūdžio pašnekys suminėti.

— Kada pasirodys Dr. V. Maciūno redaguojamas tomas Lietuva?

— Visų pirma reikia paaiškinti, kad Dr. V. Maciūno redaguojamas tomas yra ne žodinis, bet teminis. Tai reiškia, kad Lietuva jai skirtame tome bus aptarta atskirais ir kiek įmanoma išsamiais straipsniais. Tam tomui rezervuotas XV nr. žodiniams L. E. tomams toliau leisti jis netrukdo ir jie jau yra redaguojami. Dr. V. Maciūno redaguojamas tomas pasirodys taip greitai, kaip greitai atskirų sričių specialistai jam duos savo medžiagą. Šiuo metu Lietuvos tomo str. rinkimas jau yra įpusėtas.

— Kokie L. E. leidyklos santykiai su redakcija ir bendradarbiais?

— Aplamai leidyklos santykiai su redakcija ir bendradarbiais yra geri ir nuoširdūs. Jeigu kartais pasitaiko kokių nesutarimų, kurių kiekviename darbe būna, tai mes visuomet žiūrim ne asmeninių ambicijų ir užsikirtimų, bet tikslu — L. E. sudarymo ir išleidimo. Dar nebuvo tokio momento, kad minimas tikslas mūsų daugumos neįjungtų į vieną ir darnią šeimą.

— Kai pusiaukelė peržengta, ar nemanai, p. Kapočiau, likusių tomų leidimą sulėtinti?

ASILŲ VESTUVĖS ARBA VIDURAMŽIŲ PAPROČIAI VOKIETIJOJE

Iki šiol nežinomas, mažas Vokietijos kaimelis Huetten, Luksemburgo pasienyje, turįs 77 gyventojus, staiga pavirto dėmesio centru. Priežastį sudarė paprasčiausias įvykis, — viena šio kaimo mergina išteikė už svetimo, ne iš to kaimo kilusio vyro.

Normaliai galvojant, kas gi čia per įvykis, galįs sukelti visuomenės bei spaudos interesą? Nėra gi paslaptis, kad daugelyje Vokietijos vietovių plinta silpnų protų bei išsigimimas, nes joms trūksta šviežio kraujo, ir todėl toks įvykis turėtų būti sveikintinas.

Bet tokiais samprotavimais 16 šio kaimo jaunuolių sau galvų nekvaršino. Jie, mat, pasijuto lyg įžeisti ir nutarė griebtis "seno papročio", reikalaujančio, kad svetimas jaunavedys, vedęs kaimo merginą, išsipirktų, t. y. duotų kaimo jaunuoliams pinigų išgėrimui.

Prasidėjo derybos, — jaunavedys siūlė 50 markių, pagaliau sutiko duoti tam tikslui net 150 markių. Kaimo jaunuolių tatau nepatenkino, jie reikalavo daugiau. Derybos iširo ir buvo griebtasi, vis tą seną paprotį vykdant, represijų.

Sekantis papročio etapas va-

— Darbo lėtinimas dabartinėmis sąlygomis reikštų L. E. leidimo sustabdymą. Kaip anksčiau minėjau, vienas tomas leidžia kitą tomą. Susidariusi laiko spraga sugriautų sudarytą finansinį planą, kuris nelengva būtų atstatyti. Todėl tempo lėtinimas, kuris gal žymiai palengvintų redakcijos ir bendradarbių darbą, bent tuo tarpu yra neįmanomas.

(Bus daugiau)

kad yra pažeista jų garbė bei laisvė. Tik tuomet sujudo visuomenė bei spauda, pasipylė klaušimai, kodėl Huetteno burmistras, apskrities viršininkas bei policija nesiėmė priemonių šį laukinį spektaklį uždrausti, kodėl nepasigirdo katalikų bažnyčios (vietovėje vyrauja katalikų tikyba) balsas ir t. t. Triero prokuratura pradėjo pagaliau nuodugną tardymą ir tenka palaukti jo pasekmių.

Vienas vokiškas iliustruotas žurnalas, aprašęs "asilų vestuvių" apeigas, ir stebėdamasis dideliu apsilankiusiųjų smalsumu, ne be pagrindo paklausė: "kas gi yra čia pagaliau tikrieji asilai?"

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškųjų skolinių ŽODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų bei kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos aukštosios mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos; aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privatinės ir parapiškos mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvyšios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą.

Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kainą tik \$5.00. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

MOSU SPECIALYBĖ

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visoms prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

(K)

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi apie viso pasaulio lietuvių gyvenimą ir būsi geriausiai informuotas apie tarptautinę padėtį.

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELEDĄ

Išleina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELEDĄ, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

ISTABŲS DRAUGAI

AXEL MUNTHS

(34)

Tai atsitiko keleriais metais vėliau. Daktaras vienam semestru atsilpaikavo nuo savo praktikos Paryžiuje ir vėl išvažiavo pasižiūrėti savo pamiltą Neapolio. Visiškai neveiklus jis ten nebuvo, nes neveiklumas gimdo suniurimą. Į studijas jis per daug nesileido, nes pagaliau juk buvo jo atostogos. Visi kiti gydytojai rašė ilgiausius straipsnius apie cholera — jis nerašė nė žodžio, nes neturėjo ko pasakyti. O mikrobais, tai garsiais mikrobais — kurie toki maži, o ne viena daktarą padarė dideliu — jis nesirūpino. Patologų mikroskopu stebėti mikrobus jis teturėjo tiek pat ūpo, kiek astronomų teleskopu spoksoti į tolaimę nakties danguje bliksinčias žvaigždes. — Jam užteko to, ką matė plika akimi. O matė jis skausmus, kuriuos kentė vargšai žmonės.

Cholera traukėsi, bet užėjo badas. Ligoninių jis dažnai nelankė, nes tiems, kurie ten gulėjo, jo pagalba nebuvo reikalinga. Geresni už jį daktarai ten dirbo, o labdarybė priminėjo savuosius, kol priemonių užteko. Tačiau vieną vakarą jis vis dėlto užsuko į cho-

leros ligoninę. Jis buvo girdėjęs, kad ten mirštanti prancūzė vienuolė. Koridoriuje sutiko vieną asistentą, kurį pažinojo iš ankčiau. Į jo klausimą kolega teparodė vienos rezervuotos palatos duris. "Stadium algidum",* tepasakė tas ir nuėjo tolyn.

Kambary buvo pusiau tamsu, dvi vienuolės klupojo, o lovoje gulėjo Soeur Philomène išblykusi kaip mirtis. Ji lėtai atmerkė akis, ir jos žvilgsnis užkliudė tą, kuris stovėjo prie jos guolio.

— Žinojau, kad čia esate, — pasakė ji. Ir šį kartą ji ištiesė ranką — tačiau tai jau nebebuvo jos ranka, ji jau nebeprisiklausė gyvenimui, ji buvo jau šalta. Ji atrodė grimstanti į snaudulį ir gulėjo visiškai tyli, tik retkarčiais atmerkė akis, pažvelgdama į tuos, kurie stovėjo aplink jos lovą. Prieš rytą pradėjo ją krėsti debulys. Sesers įvyniojo ją į baltą vienuolės drabužį. Ji buvo jau visa šalta, tačiau iš akių buvo matyti, kad ji tebebuvo pilnos sąmonės. Ji judino lūpas, norėdama kažką pasakyti, tačiau žodžio nebeišsakyė.

* Cholera charakteringa stadija, kada kūnas pradeda atšalti.

tarė. Skausmo šešėliai kaktose, kuriuos jis taip gerai pažinojo, pamažu nyko ir nyko, nes jos akys pradėjo spinduliuoti džiaugsmu, apie kurį žemė nieko nežino. Tada išaugo jos sielos sparnai, ir mirties ramybė apgaubė jos veidą.

Ir tas, kuris čia stovėjo, žinojo: dabar ji buvo laiminga.

LA MADONA DEL BUON CAMMINO (1884 rugsėjis)

Senąjį kunigą jis buvo jau nekartą matęs, kai tas iš savo šventovės žvalgydavosi į purviną skersgatvį. Jie jau iš tolo sveikindavosi vienas kitą, neapoliečių papročiu pamosudami rankomis ir apsielksdami "Buon giorno, Don Dionysio!" — "Ben venuto, Signor Dottore!"

Ne kartą jis jau buvo žvilgtėjęs ir į senąjį apleistą vienuolyno sodą su išdžiūvusiu šuliniu ir pora blyškių rudens rožių kopyčios pasienyje. Don Dionysio jam jau buvo papasakojęs apie ką kuriuos nuostabiosios Madonos del Buon Cammino stebuklus. Dabar ji stovėjo visiškai apleista savo pusiau apgruvusioje šventovėje, ir tik maža alyvinė lempelė kovojo su tamsa. Labai iškilmingai tada Don Dionysio atitraukė uždangą, slėpusią Madoną nuo profaniškų žvilgsnių, ir švelniai, it motina, pataisė jos baigiančio susi-

dėvėti drabužio klostes. Daktaras su užuojauta ir nustebimu žiūrėjo į blankią vaškinę statulą, su negyva šypsena bejausmuose bruožuose, kurie Don Dionysio aptemusioms akims vaizdavo aukščiausią kūno ir sielos grožį: "Come è bella, come è simpatica" (Kokia graži, kokia maloni) — kalbėjo jis, žvelgdamas į ją.

Netoliese, Santa Maria del Carmine bažnyčioje, degė šimtai vaškinių žvakių ties altoriais, dieną ir naktį ėjo žmonės maldauti galingosios Madonos užtarimo. Motinos traukė žiedus nuo pirštų, kad juos įjungtų atnašų grandinė ant Dievo Motinos kaklo, merginos kėlė koralų virtines iš savo juodųjų piltinių, kad jais papuoštų Madonos turtingą aprangą. Vyrai gulėjo, kaktas priglaudę prie išmintų marmorinių bažnyčios grindų, ir baugščiai meldė globos ir pagalbos.

Mirtis siuntėjo Neapolio vargšų kvartaluose. Tris kartus jau pagarsėjusi Madona del Carmine buvo iškilmingos procesijos metu nešama per miesto kvartalą, kad Mercato žmonės apgintų nuo siaučiančios epidemijos. Buvo pasakojama apie daugelį stebuklų, apie mirštančius, kurie grįžo gyvenimui, kai jiems buvo leista pabučiuoti Madonos apsiausto kraštėli.

Daktaras matė Don Dionysio su panieką reiškiančiu pečių truketėlėjimu dingstantį už

portalo, kai Madonos del Carmine procesija ėjo pro šalį. Jau ne kartą senasis kunigas buvo išreiškęs abejones tos galingosios Madonos stebuklingąja galia, ne kartą buvo bandęs tą ar kitą kaimynę, skubančią į bažnyčią, sulaukyti.

— Ką gi toji jūsų Madona padėjo jums, Mercato žmonėms? — pašaipiai šūkaudavo jis. — Jei ji tokia galinga, tai kodėl ji neapgina Neapolio nuo choleros? Ir čia, Mercato kvartale, kurio gyventojai jau ištus šimtmečius prieš ją klaupia — ką ji padarė epidemijos plitimui sulaukyti? Ar nemiršta kasdien žmonės aplinkui jos šventovę, nepaisant visų jūsų maldų, nepaisant visų jūsų žvakių? Altro ché la Madonna del Carmine! Nė aguonos grūdo jūsų Madonai del Carmine! Kad cholera nepersimetė į šią Piazza del Mercato pusę ir niekada nepersims — kam, kaip manote, turite dėkoti? Ar nesuprantate, kad Madonna del Buon Cammino laiko globančiąją ranką virš jūsų, nors jūs to nenušipelnote, paliekate jos šventovę tamsoje ir savo atnašų žvakės nešate visoms kitoms Madonomis, kaip jos ten besivadintų. Ar nematote savo apakime, kad Madona del Buon Cammino yra daug galingesnė, negu visos jūsų Madonos drauge! Altro che la Madonna del Carmine!

(Bus daugiau)

Korp! Neo-Lithuania

Skyrių tvarko redakcinis kolektyvas: Kęstutis Gaidžiūnas, Dalia Maurukaitė, Eglė Žemgulytė, Benito Nausėda. Visą medžiagą siųsti: K. Gaidžiūnas, 347 High St., Kent, Ohio.

Ideologinis elekstras bonkutėse

Korporacijos veiklai pagyvėjus, spaudoje padidėjo jos vardo linksniavimas. Pradžioje tas pagyvėjimas buvo vadinamas "niekam nenaudingų skaidymu". Šiame Varpas grasinančiai sudundėjo Jaks-Tyro išgąsė, jog "senasis tautininkų režimo stilius ir turinys grįžta su abiejais aspektais, klerikaliniu romantizmu ir agresyviu fašizmu". Gi "Dirvos" 84 nr. V. Žilius "Svarstymuose", dėka S. Rudžio įsiterpimo, Neo Lithuanios, arba geriau sakant tautinį ideologinį momentą norėtų matyti geriau apčiuopiamą, suprantą ir suformuotą. V. Žilius čia ir sako, kad "reikšmė ateityje priklausys tiems sąjūdžiams ar sambūriams, kurie gyvauja ir sekmingiau "pajudės smegenimis", o nesitenkanti vien tik iš pračios užkonservuotais "elekstrais". V. Žilius priejo štai kokių išvadų — "tie, kurie tenkinasi tik bendrybėmis apibūdinti savo "ideologiją" — nei tautinės nei jokios kitos ideologijos neišlaikys, juo labiau niekam jos neperteiks. Nes ką gi perteiksi, jei turėsi tik kevalą be branduolio".

Teoretiskai teisinga mintis, tik ji neturėtų būti išvada vieno ar kito straipsnio laikraštyje. Ideologijos, kad ir menkiausia branduolį, niekas dar nėra apipavidalinęs laikraščio straipsnyje. Tikrenybe gi yra ta, kad Neo Lithuanios pasirinktoji tautinė ideologija, tegul jos turinys ir bus laikomas užkonservuotu elekstru, ne tik buvo išlaikyta, bet ir perteikiama jau trečiajaj kartai.

Ideologijos "perteikimo" metu štai yra svarstyti, bet jie negali būti būti šabloniškai. Vienas dalykas ideologijai auklėti kaimo jaunimą, kitas vėl akademių. Bet kiekviena ideologinė organizacija turi gi teise pati pasirinkti būdus ir šaltinius ideologijai skiepyti, jei tai yra vienu iš jos pagrindinių uždavinių.

Iš suformuluotų ideologinių broožų mums iki šiol geriausia yra žinomas prof. Šalkauskio darbas. Savo formuluoatą ateitininkų ideologiją jis laiko "sudėtingos krikščioniškosios pasaulėžiūros pritaikymu mokslą einančios lietuvių katalikų jaunomenės gyvenimui bei veikimui". Taigi, ir prof. Šalkauskis ir savo formuluoatą ateitininkų ideologiją žiūri, kaip į metodą perteikti jaunomenei sudėtingą krikščionišką pasaulėžiūrą. Tautinės ideologijos perteikimas jaunimui yra ne taip jau varžomas pasaulėžiūros rėmais. Juk ir Lietuvių Enciklopedijoje sakoma — "jei tos pačios ideologijos žmonės išpažįsta formaliai tą pačią pasaulėžiūrą, tai nereiškia, kad visi jie visiškai sutaptų visomis savo pažiūromis".

Nėra tačiau paslaptis, kad kiekviena organizacija, kad ir kokiomis bendrybėmis apibūdintų savo ideologiją, stengiasi, kad jos nariai savo pažiūrose, tiek ideologinius, tiek ir pasaulėžiūros klausimus, žiūrėtų pro vienos vienos spalvos akinius. Ne veltui V. Žilius tai ir sako ir taip sakdamas, matyt, žino, kad — "anų laikų tautininkų viršūnės, be abejoj, norėjo matyti atitinkamose studentų korporacijose savo politinių įpėdinių auklėjimo židinį". Tačiau nusiskundamas, kad tokių "dvasinių seminarijų" viltis nepasiteisino, V. Žilius nemini, kas tą "tuštumą" užpildė arba ar buvo dėtos kokios pastangos rasti tą "dvasinių seminarijų" kitur, jei jau korporacijos dėty vilčių nepatenkino.

Sutinkant su V. Žiliaus anksčiau minėtomis "Svarstymuose" pareikštomis mintimis (Dirvos 62 nr.), kad tautininkų tarpe ne daug tebuvę teoretikų, nagrinė-

ir ją "perteikti", kaip dabar kad sakoma. Tautinės ideologijos medžiaga apima kiek platesnę literatūrą, nei V. Žiliaus išvardinta kelių asmenų publicistika. Pačios Neo Lithuanios ideologijai yra kiek platesnė, tik bijau, kad tų asmenų ir jų ideologinio elekstro išvardinimas nebūtų irgi palaikyta — bendrybe... Nes kam tai atrodo senienos, kam kam — senų pilaičių statymu. Nelabai daug kas naujo ideologine prasme yra sukurta krikščioniškosios pasaulėžiūros, o kas gi šiandien pavaduota Marksa? Ar girdėjot, kad Neo Lithuania savo ideologais laikytų kuriuos nors iš Didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių?

V. Žilius gal be reikalo sarkastiškai vadina Neo Lithuanios "gaivintojus" jos reikšmės entuziastais, akcentuojančiais tik praeitį, kaip ideologinio peno šaltinį. Neo lithuanai savo ideologus išsirinko iš tų žmonių tarpo, kurių kūrybos ir darbo likotarpis nebuvo per daug nutolęs nuo Neo-Lithuanios kūrimosi ir augimo laikotarpio. Tai buvo tuometinė Neo Lithuanios "dabartis". Viltis, kad Neo Lithuania dar galėtų, "jei norės ir pasistengs", anot V. Žiliaus, tapti tiriandžia ir kuriančia lietuviškos tautinės ideologijos akademija, gal išsipildytų, tik vien vilties pareiškimų vargu ar užteks, nes negi tai vienu tik neolithuanų uždavinys. Visi turėtume mokytis iš pračios ir tada tose "ideologinio elekstro" bonkutėse rasis ir turinio ir tinkamos medžiagos, nes jos tokios uždartos atrodo ir tik etiketės tematyti, vien žiūrinti pro prakto skylutę.

J. Meškuitis

NEO LITHUANIA METINĖS ŠVENTĖS

CLEVELANDAS

Spalio 25 d. buvo svarbi Clevelando neolithuanams ir ypatingai prasminga aštuoniem juniorams.

Puošnioj La Vera klubo salėje įvyko metinė šventė. Programa buvo pradėta iškilmingu posėdžiu — kurio metu aštuoni juniorai buvo pakelti į senjorus: Benigna Balseytė, Dalė Benokraitytė, Kęstutis Gaidžiūnas, Algis Garka, Algis Garlauskas, Vida Gulbinaitė, Algis Matulionis, ir Algis Modestavičius.

Pagrindinį žodį tarė Centro Valdybos pirmininkas kol. P. Ališauskas. Taip pat kalbėjo Clevelando skrybiaus pirmininkas kol. C. Modestavičius, magistrė A. Augustinavičienė, ir naujųjų senjorų vardu kol. K. Gaidžiūnas.

Buvo gauta eilė sveikinimų žodžių ir raštu iš įvairių tautinių ir studentų organizacijų. Po iškilmingo posėdžio sekė vakarienė ir šokiai. Čia pirmą kartą, po vasaros stovyklos, kolegų rado progą vėl susitikti, nes buvo atvykę daug svečių iš Chicago, New Yorko ir kitur. Iš viso buvo virš 300 dalyvių. Tarp jų ir gražus būrys gimnazistinio jaunimo.

CHICAGO

Lapkričio 8 d. Chicagoje įvyko L. T. A. Sambūrio 8 metų Korp! Neo-Lithuania 36 metų sukakties šventė.

Šventė buvo pradėta pamaldomis už mirusius ir žuvusius korporantus. Pamaldas laikė ir jautrų žodį tarė Tėvas J. Vaišys. Po pamaldų korporantai vyko į kapišes, kur buvo padėtos gėlių puokštės ant ten esančių kolegų kapų.

Vakare, Balio Pakšto salėje, puoštoje Korp! Neo-Lithuania herbu, kurį meniškai išdrožinėjo ir paruošė korporantas dail. Petras Vėbra, vyko tolimesnė šventės programa. Iškilmingo posėdžio metu iš junjorų į senjorus pakelti: Vita Aleksandrūnaitė, Milda Jurkūnaitė, Gražina Paukštytė, Kęstutis Cicėnas, Jonas Deksnys, Kęstutis Kirvaitis, Algirdas Saulis ir Rimas Stanūnas. Spalvos taip pat buvo įteiktos senjorui Leonui Kalvačiui.

Didinga šventės nuotaika ypač

pasireiškė įteikiant korporacijos spalvas Garbės Filisteriams: p. Juozui Bačiūnui, dr. Juozui Bartkui, dr. Steponui Biežiui ir gen. Povilui Plechavičiui.

Garbės Filisteriams, atlydėtiems prie prezidiumo stalo garbės palydovų, iš vyresnių ir jaunesnių korporantų tarpo, buvo uždėtos kepuraitės, juostelės ir įteikti pažymėjimai. Visa korporacijos šeima džiaugėsi priimdama ir savo tarpą tokius mielus ir garbingus narius.

Korporantų ir svečių šventėje buvo apie 300. Sulaukta svečių iš Clevelando, Detroito ir New Yorko. Sveikinimų gauta net ir iš toimesnių pasaulio kraštų.

NEW YORKAS

Čia Korporacijos šventė švęsta lapkričio 15 d. Maspetho Lietuvių Piliečių Klubu salėje įvyko iškilmingas posėdis, kurio metu še junjorai buvo pakelti į senjorus: Kristina Paprockaitė, Audronė Gudaitė, Aldona Noakaitė, Giedrė Kumpikaitė, Gediminas Čekas ir Arvydas Vaišys.

Iškilmingam posėdžiui vadovavo naujoji New Yorko skrybiaus valdyba — pirm. Algis Speirauskas, dr. Br. Nemickas (tėvūnas), P. Ališauskas (Centro Valdybos pirm.), V. Sutkutė (vicepirm.), D. Maurukaitė (sekr.).

Pirm. A. Speirauskas savo kalboje paminėjo Korp! Neo-Lithuania įsisteigimo tikslą Lietuvoje ir dabartinę veiklą tremtyje.

Plačiau Korp! veiklą apibūdino Centro Valdybos pirmininkas P. Ališauskas.

Šventės proga buvo gauta eilė sveikinimų. Po iškilmingo posėdžio buvo vaišės ir šokiai. Į šventę buvo atsiųskę virš 200 asmenų — dauguma jaunimo.

TORONTO

Lapkričio 16 d. Lietuvių Namuose, prie gražiai paruošto stalo, vaišinantis kavute, buvo pradedama Korp! Neo-Lithuania 36 metų sukakties minėjimas.

Pirmininkas A. Kiršonis savo įvedamajame žodyje prisiminė, kaip ši šventė būdavo švenčiama Nepriklausomoje Lietuvoje. Šventišką nuotaiką ir iškilmingumą sudarydavo organizuota

eisena į pamaldas, atsilankymas į Karo Muziejų pagerbti Nežinomojo Kareivio kapą ir eisena pasveikinti Garbės Narį Valstybės Prezidentą A. Smetoną. Po to, Korp! Neo-Lithuania rūmuose, dalyvaujant daugeliui aukštųjų svečių ir studentų korporacijų atstovų, vykdavo iškilmingą suveigą, kuri būdavo baigiama po būviu-vašėmis ir pasilinksminimu.

Korp! Neo-Lithuania buvo išaugusi į skaitlingą akademinę organizaciją, kuri savo darbu įdėjo didelį įnašą į Nepriklausomos Lietuvos tautinį ir valstybinį gyvenimą. Dar daugiau buvo laukiama iš korporacijos ateityje, bet žiauri okupanto letena tuos lūkesčius pakirto.

Kada sovietinė Rusija 1940 m. obupavo Lietuvą, korporacijos veikimas buvo sustabdytas, veikliausieji nariai sukišti į kalėjimus, išžudyti ar ištremti. Tame okupacijų laikotarpyje, korporacijos nariai jungėsi į kovą su okupantais ir daugelis iš jų paaukojo gyvybę kovoje už Lietuvos laisvę. Jų garbingą atmintį buvo paprašyta pagerbti atsisojimu.

Inž. M. Meiliūnas plačiai nušvietė padėtį atsikūrusio mūsų tėvynės ir nupasakojo motyvus, kurie išaukė Korp! Neo-Lithuania atsiradimą, nužymėdamas svarbesnius pračios veiklos brožuos.

A. Statulevičius kalbėjo ekonominiais reikalais ir davė kai kurių sugestijų.

Čia pat buvo išrinkta nauja valdyba, į kurią įėjo: inž. M. Meiliūnas — pirm., E. Stepatienė — sekr., A. Statulevičius — ižd. Visi energingi, sumanūs ir darbštūs korporantai, turį daug patyrimo organizaciniame ir visuomeniniame darbe.

LOS ANGELES

Korp! Neo-Lithuania 36 metų sukakties šventė Los Angeles buvo gražiai paminėta radijo bangomis. Šios kolonijos lietuvių tarpe plačiai žinomas kol. Vytautas Aleksandriūnas klausytojus supažindino su korporacijos veikla Lietuvoje ir tremtyje. Jo pranešimas buvo baigtas pokštele "Gaudeamus Igitur".

Kol. Aleksandriūnas plačiau apie metinę šventę yra parašęs Kalifornijos Aiduose, Los Angeles tautinės minties laikraštyje.

BOSTON

Lapkričio 15 d. Korp! Neo Lithuania ir T.A.S. minėjo korporacijos metinę šventę. Pilonėje Tautinės Sąjungos iškilnių salėje minėjimą pradėjo korp! pirm. V. Izbičkas. Po išsamios valdybos pranešimų, iškilmingai dalis baigta Gaudeamus.

Apatinėse salėse buvo korporantiškas alutis — vakarienė, kuriai vadovavo Dr. Br. Kalvaitis. Kalbas pasakė Jonas Kasmauskas, Justas Vaičaitis, Leveckytė — Santaros pirm., Kurpis — Studentų S-gos pirm., inž. E. Manomaitis, V. Kavoliš, inž. S. Malėnas ir kt.

Baigiantis vakarienei, buvo išrinkta korp! ir T.A.S. valdyba sekantiems metams: Ignas Vilėniškis — pirm., prof. J. Ruklys — sekr., K. Svilenė — ižd. ir Dr. V. Čepas — tėvūnas. Dr. Br. Kalvaičiui einant arbitro elegantių pareigas, įvyko iškilmingas pareigų ir vėliavos perdavimas.

Naujosios valdybos vardu kalbą pasakė Ignas Vilėniškis. Jo kalbos pagrindinės mintys: korporacija artimai bendradarbiauja su tautinėmis organizacijomis, ypač ALT S-ga, laiko gerus santykius su studentų akademinių organizacijomis, įveda junjorų instituciją ir priima naujus korporantus. Korporacija Tautinės Sąjungos namuose iškabina savo ženklą — emblema, kuri simbolizuoja Neo Lithuanios rūmus Kaune. Kiekvienas korporantas turi neužmirėti ir dirbti Pro Patria.

Vakariėnės metu buvo sugiedoti įgijusių metų inž. Jonui Kriščiūnui, kuris tą dieną šventė 61 gimtadienį.

DIRVOS TALKA

Mums būtinai reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų eiles, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvai dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šeimos dar 500 naujais prenumeruatoriais, mes negalėsime Dirvos leidimo dažinti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą, kaip šventinę dovaną, savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaityto.
2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.
3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiems Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.
4. Prisidėkite keliais aukso doleriais ir fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruojame likusiems Europoje, sergantiesiems ir į didelį vargą patekusiems.

Visi, kurie atsiųs bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsisakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik tegul gruodžio ir sausio mėnesiai būna paskirti Dirvos skaitytojų šventės dienos.

Talką vykdydami naudokitės čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųsti:

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Prašomą siųsti Dirvą užsakė _____

(Duoti pilną užsakytojo adresą)

Drauge siunčiame \$_____ mokestį.

MATEMATIKOS MOKSLŲ DAKTARAS HALINA MONTVILIENĖ

Dr. H. Montvilienė yra reta asmenybė akademikų tarpe, kuri savo valios ir didelio ryžto dėka spalio 31 d. New York University sėkmingai apgynė disertaciją ir gavo matematikos mokslų daktaro laipsnį. Jos disertacija "Quasi geostrofinių atmosferos bangų skaičiavimų konvergencija" Matematikos Moksle Instituto pripažinta labai gera ir nutarta ją išleisti atskiru leidiniu.

Dr. H. Montvilienė yra pirmoji moteris lietuvi, gavusi matematikos mokslų daktaro laipsnį Amerikoje.

Dr. H. Montvilienė-Ladukaitė-Ladavičiūtė gimė po pirmojo pasaulinio karo Rusijoje. Grįžusi Lietuvon, mokėsi Panevėžio gimnazijoje, kurią 1935 m. baigė pirmąja mokine. Jau iš pat pradžių Halina jautė didelį patraukimą matematikai, todėl sekantiems metais įstojo V. D. U. Matematikos Fakultetan, Kaune.

Dėl rusų okupacijos ir šeimos sukūrimo ji buvo priversta kūriam laikui pertraukti studijas. 1943 m. ji baigė Vilniaus Universitetą, gaudama diplomuotą matematikės vardą.

Antrosios okupacijos metu H. Montvilienė su šeima pasitraukė į Vakarus. 1946-47 m. ji buvo Gross Hesepe lietuvių gimnazijos vicedirektorė ir matematikos mokytoja. Vėliau, iki išvykimo, matematiką dėstė Diepholzo lietuvių gimnazijoje.

1949 m. Montvilienė šeima atvyko į Ameriką. Nors labai sunkioms sąlygoms H. Montvilienė lankyti New York University Graduate School. Po metų studijų ji buvo pakviesta paties universiteto vadovybės research asistente. 1954 m. universitetą baigė, gaudama Master

of Science ir buvo paskirta Matematikos Instituto pritaikomos matematikos skaičiavimų grupės vadove.

Dr. H. Montvilienė, nors būdama labai užimta, surado laiko reikšti Korp! Neo-Lithuania veikloje, kaip jos filisterė. Nuo pat gimnazijos laikų ji aktyvi skautė, o tremtyje Vokietijoje — Gross Hesepe ir Diepholzo mergaitių skaučių "Neris" tautos tautininkė. Studijų metu Vilniuje H. Montvilienė buvo Studentų Matematikų Draugijos pirmininkė.

Gavusi visą eilę pasiūlymų, Dr. Montvilienė pasirinko atsakomą mokslines pareigas RCA bendrovėje.

Dr. Montvilienė sėkmės jos moksliniame darbe!

J. M.

VISI TURI ŽINOTI

Korp! Neo-Lithuania Garbės nariai yra: Lietuvių Tautos Patriarchas Dr. J. Basanavičius. Poetas kun. J. Maironis-Mačiulis.

Rašytojas kan. J. Tumas-Vaižgantas.

Dr. P. Vileišis. Prof. J. Jablonskis. Pirmas Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Smetona. Lietuvos Pasiuntinys Londone B. K. Balutis.

REDAKCIJA PRAŠO

Išleidžiame tretįjį mūsų skyriaus numerį. Jie visi skirtingi, savo turiniu nesikartojantieji. Ir jie ateityje bus dar įvairnesni, jei į darbą įsitrauks dar daugiau vyresniųjų ir jaunųjų korporantų.

Redakcija kviečia į aktyvesnę talką. Iš daugelio vietovių mes dar neturime žinių, ką ten veikia gyveną korporantai. Mums reikia žinių ir iš kitose kraštuose įsikūrusių korporantų.

Tat į talką kolegos! Siųskite savo rimtus ir linksnius rašinius, nuotaukus, korespondencijas. Čia yra tavo, mano, ir mūsų visų skyrius!

ŠYPSOKIS KOLEGA

Tėvas, pasiilgęs savo studijuojančio sūnaus, nutarė jį aplankyti universitete ir pažiūrėti, kaip jam pirmi mokslo metai sekasi.

Naktį, pagaliau suradęs bent drabutį, bet radęs užrakintą duris, pradėjo belstis ir šaukti —

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos talką nuo 8. m. spalio 15 iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo 8. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gauna: 1) Vinco Krėvės Raštus — pilną komplektą (komplektą sudaro 6 tomų, kurių trys tomų jau išleisti, o ketvirtasis spausdinamas; 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsisakys nuo 8. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą. O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki pat metų balandžio 15 d. gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus išimokėtinai pageduojamomis sąlygomis. Už vėliau išleisimus toms mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, o vaisius visų lietuvių sutelktinių pastangų, vaisius, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklauso visiems tiems, kurie bet kuriuo būdu prie šio didelio darbo prisideda. Darbas kilnus, nes lietuvių tautos ir valstybės kančios ir vergijos metais, jis skiriamas jos garbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokyti ir praturtinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti lietuvių kalbą ir lietuviybę.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę priverstinėje emigracijoje, suteiktinėmis jėgomis sugeba tokį milžinišką darbą padaryti?

Ir Tū, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dalininkas ir Tau, kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams, priklausys būsimųjų mūsų tautos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas.

Taukime atsiliepiant.

Lietuvių Enciklopedija
265 C St.,
So. Boston 27, Mass.
U. S. A.

DEKOJAME RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Lukauskas Pr., Waukegan	\$2.00
Šliūnas A., Chicago	2.00
Glėžda P., Chicago	2.00
Gešventas A., Chicago	2.00
Margevičius J., Cleveland	1.00
Seniūnas A., Richmond	2.00
Duleba T., Cleveland	2.00
Kiaunė K., Waterbury	2.00
Kvedaras P., Toront	2.00
Balzaras P., Chicago	4.00
Domeika Z., Caracas	4.00
Jakubauskas J., Cleveland	2.00
Jatulis Izid., Garwood	2.00
Jakubonis J., Chicago	3.00
Satnorius A., Rochester	2.00

"Ei, ar Jonelis čia gyvena?" Netrukus išgirdo atsakymą "Taip, neš jį į vidų!"

Tai atsitiko senais laikais, kada susisiekimą palaikė pašto vežimais, traukiamais arkliai. Kartą svetimšalis vienam iš tų vežimų pamatė iškabiną tokią tvarkaraštį: I, II, ir III klasė. Toliau sekė ju karnos.

— Ką reiškia visos tos klasės, jei vežimas turi tik vieną patalpą? — paklausė patarnautoja.

— Ką jos reiškia, tamsta žinosi, kai privažiuosim kalną. Pirmoji klasė gali pasilikti sėdėti, antroji išlipa ir eina paskui vežimą, o trečioji klasė padeda vežimą stumti.

CLEVELAND APYLINKSE

Dr. Vinco Kudirkos sukaktis

Didžiojo lietuvių Dr. Vinco Kudirkos 100-tajai gimimo sukakčiai atžymėti Clevelando ALTO skyrius rengia du minėjimus.

Pirmasis įvykis gruodžio 5 d. 7:30 val. v. Cleveland Public Library apatinėje salėje, 325 Superior Ave. Programoje: Dr. M. Žilinskienės paskaita apie Dr. Vinco Kudirką ir meninė dalis, kurią išpildys Čiurlionio ansamblis. Vinco Kudirkos kūrinių vertimus skaitys Dalia Prikockytė. Šis minėjimas skiriamas pristatyti Dr. Vinco Kudirką angliškai kalbančiam visuomeni ir tuo būdu supažindinti jį su šio garbingo lietuvių žmogaus nuopelnais lietuvių tautai.

Clevelando ALTO skyrius maloniai kviečia visus šiame minėjime dalyvauti.

Antrasis minėjimas įvyks ne gruodžio 14 d. kaip anksčiau buvo skelbta, bet gruodžio 13 d. 7 val. vak. Lietuvių Salėje. Minėjimo metu paskaita apie Dr. Vinco Kudirką skaitys A. Augustinavičienė. Meninę dalį išpildys solistė J. Krištolaitytė-Daugelienė ir aktorius J. Palubinskas.

Clevelando ALTO skyrius tikri, jog lietuviškoji Clevelando visuomenė skaitlingai atsilankys į abu minėjimus ir tuo būdu parmes ALTO pastangas tinkamai paminėti didžiojo Lietuvos žadintojo sukaktį.

Emilijos Skrabulytės ir Balio Steponio

sutuoktuvės įvyko lapkričio 29 d. Naujosios parapijos bažnyčioje. Sutuoktvių apeigas atliko kun. K. Širvaitis.

Vaišėse, kurios vyko Čiurlionio ansamblio namuose, dalyvavo virš 100 svečių. Jaunieji susilaukė daug sveikinimų ir gražių dovanų.

Moksleivių neolituhanų

trečioji sueiga įvyko lapkričio 30 d. Gaidžiūnų namuose. G. Modestavičienė, moksleivių neolituhanų vadovė, pravedė įdomų pasnėkėnį apie rašytoją A. Landsbergį. Į pašnėkėsio pravedimą buvo įtraukti patys moksleiviai. Sueigoj buvo 25 dalyviai.

Juozas Leimonas,

buvęs Vilties Draugijos išdininikas ir dosnus rėmėjas, atvykęs į E. Skrabulytės ir B. Steponio vestuves iš Chicago, aplanke Dirvą ir pasidžiaugė jos naujomis patalpomis.

Bažnytinis koncertas,

rengiamas Naujosios Lietuvių Parapijos choro, vadovaujamo muz. Reginos Brazaitienės, įvyks gruodžio 14 d., sekmadienį, 4 val. p. parapijos bažnyčioje — 18022 Neff Rd. Programoje dalyvaus muz. Alfonso Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio Ansamblis ir solistai.

Rengėjai maloniai kviečia visus atsilankyti į šį taip retai esantį bažnytinį koncertą. Jūs atsilankydami čia įgysite dvasinio džiaugsmo, pamiršite nors trumpą valandėlę kasdienius rūpesčius ir tuo pačiu paremsite jau dabar statomas mokyklos fondą.

Bilietų kaina tik vienas doleris. Bilietai gaunami pas Čiurlioniečius, pas choristus, Dirvoje ir Lietuvių Prekybos Namuose. Bus galima įsigyti ir prie įėjimo.

Latvių dailininkų filma

Ateinantį sekmadienį, gruodžio 7 d., 5 val. po pietų, Čiurlionio Ansamblio namuose (10908 Magnolia Dr.) bus rodoma spalvuota filma iš latvių dailininkų gyvenimo ir kūrybos J. A. Valstybės.

Lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti.

Šia filma pagamins latvis inž. D. Stauvers norėdamas daugiau suartinti latvių dailininkus su visuomene.

P. J. Žiūrio padėka

Suruošdami mano 65 metų sukakties paminėjimą parodėte didelį man nuoširdumą. Ir tai skatins mane ir ateityje iš visų jėgų darbuotis lietuvių ir Lietuvos garbei.

Mano ypatinga padėka priklauso Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus valdybai su jos pirmininku adv. J. Smetona, Dirvos redakcijai su redaktorium B. Gaidžiūnu, garbės prezidento nariams: Sofijai Smetonienei, S. Barzdukui, J. Daugėlai, A. Mikulskui, Dr. K. Pautieniui, daugeliui organizacijų atstovų, kurie į minėjimą atvyko asmeniškai mane pasveikinti žodžiu arba atsuntę sveikinimus raštu. Ypatingai ačiū Hypatijai Yčaiti-Petkieni, nepatingėjusiai atvykti iš Californijos ir perduoti tenyčių lietuvių sveikinimus.

Labai didelis ačiū priklauso mūsų konsului P. Daužvardžiui, po-

niai Vanagaitienei, J. Bačiūnui, Dr. B. Dirmeikiui, Ponai ir Naui Rasteniui, p. Senikui, Tautinės Sąjungos centro valdybai, P. Drasūčiui, Dr. A. Šliupaiti, kun. S. Neimanui, A. Baltruškei, J. Puškorui, p. Maurukams, J. Bielinui, J. Staniškiui, J. Kregždei, Birutietėms per p. Nagevičienę, Antaninai Puškorui, A. Rūkštelei, Braziliams ir daugeliui kitų, kurie mane atsiminė ir nuoširdžiai prisijungė prie minėjimo sveikinimų bei vertingų dovanų įteikimo.

Sulaukus šio amžiaus žmogus jau pradėdai daug ko nesitikėti ir tik džiaugies, kada matai, kad jaunesnieji užima mūsų vietas dirbti praklinų darba. Bet kai suruošia tokius minėjimus, kokio aš neseniai susilaukiau, pasijunti vėl esantis pirmose darbo eilėse ir nori dar labai daug padaryti, ko anksčiau negalėjai spėti.

Dar kartą ačiū visiems už parodytą labai didelį širdingumą

ir mano dirbtų darbų prisiminimą.

Jūsų

P. J. Žiūrys

Santariečių rengtas koncertas, dėl Clevelande siautiosios sniego pūgos, neįvyko, nors abu solistai į koncertą buvo atvykę.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tėvų komiteto ruošiamą Kalėdų eglutę visiems priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams įvyks š. m. gruodžio 28 d. 3 val. p. p. Naujosios Parapijos salėje.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos visuotinio tėvų susirinkimo nutartą mokesį už mokyklą galima sumokėti p. P. Bielinui, 18109 Hiller Ave., tel. KE 1-4111. Už vieną mokinį metinis mokesis yra 10 dol., o kieno eina du ar daugiau — moka 15 dol. metams.

Mokyklos Tėvų Komitetas

Teikiama parama radijui

Gruodžio 6 dieną Radijo klubas pradės vykdyti metinį pinigų vėjų Tėvynės Garsų radijo programai paremti.

Radijo klubo išdinininkas J. Kaklauskas paruosė Clevelando lietuvių kartoteką, pagal kurią aukų rinkėjai aplankys radijo rėmėjus.

Bent vieną sekmadienį atpalaiduokime mūsų šeimines

nuo virimo. Pasigardzuokime ir sočiai pavalgykim pas mūsų biurietes. Gruodžio 7 d., tuoj po 10 val. pamaldų, Clevelando biurietės lietuvių salėje rengia pietus, į kuriuos maloniai kviečia visus lietuvius. Patiekalų sąrašas gausus ir įvairus.

Tautinės Sąjungos skyriaus nauja valdyba

išrinkta įvykusiam narių susirinkime lapkričio 30 d. Į ją įeina: J. Smetona, K. Karalis, K. Karpius, J. Nasvytis, V. Orintas, B. Veitas ir R. Veitas.

Susirinkime aptarta tolimesnė skyriaus veikla ir pasisakyta aktualiaisiais klausimais.

Penki stulpai ugnyje

Mačiusieji Penki stulpai turgaus aikštėje dramos premjerą stipriai kalba ir apie dramą ir apie jos pastatymą. Vieni teigia, kad dramoje išryškėja kilnus lietuvių būdas, lietuviškosios Orleano mergelės tipas, kad laisvė yra daugiau, negu žudymas savojo priešo. Kiti įtaria, kad aktorius pasiklydo filosofiniuose dramos svarstymuose, iškeliamą lietuvių partizanų nesantaiką, neryžtingumą, šviesiai vaizduojamas mūsų okupantas, kad lietuvių mergaitės charakterį nėra heroizmo, kad jos veiksmus skatina tik asmeninė meilė.

Kiekvieno atveju Penkių stulpų drama yra karštų kalbų ugnyje. Dėl to Clevelando Lietuvių Radijo Klubas šeštadienį, gruodžio 6 dieną, 7 val. vakaro lietuvių salėje rengia antrą Penkių stulpų dramos spektaklį. Vaidilos teatras, po premjeros aptaręs dramos pastatymo detales, antrajame spektaklyje padarys kai kurių pakeitimų. Kiekvienam turėtų būti įdomu dar kartą pamatyti mūsų naująją dramą ir Vaidilos teatro naujuosius bandymus.

Bilietai po 2 dol. ir 1 dol. gaunami pas Radijo Klubą valdybos narius ir prie įėjimo. Pelnas skiriamas Tėvynės Garsų radijui paremti. (Sk.)

Naujausio modelio automatiški elektriniai dulkių siurbiai — valytuvai "Electrolux"

gaunami per Vaitiekų Morkūną, 536 E. 118 St., Cleveland 8, Ohio, telef. MU 1-2762.

Duodama ir kreditan priskaitant normalias palūkanas. Teikiama visokeriopas patarnavimas — aparatų taisymas ir reikiamų dalių pristatymas.

DIEVOKARALYSTĖS ŽINIOS

Jėzus Kristus, kaip žmogus, buvo didžiausias iš visų ant žemės gyvenusių sutvėrimų. Jis yra didžiausias visų sutvėrimų tarpe. Jordane Dievas padarė jį dvasiniu sutvėrimu ir priėmė jį pripažinti jį savo numylėtiniu Sūnumi. Dėlto Dievas padarė sandorą su Jėzumi ir pasižadėjo padaryti jį Galva savo naujos ir skirtingos organizacijos, švenčiosios Jeruzalės, kuri turės valdyti pasaulį.

Dievas pažadėjo Jėzui Kristui karalystę ir skyrė jam vyriausiojo laiotinio vietą toje karalystėje, vykdyti jo tikslus. Savo pamokslais Jėzus parodė, kad jis turės numirti, ir tuo atpirti žmoniją; bet aukščiausioje vietoje jis laikė pamokslą apie Dievo karalystę. Jis aiškiai parodė, kad per Dievo karalystę Amžinasis Viešpats pilnai įvykdys savo valią žemėje taip, kaip danguje. Jis mokė savo mokytojus visuomet maldose prašyti tos karalystės atėjimo. Dėl tos priežasties jis parodė, kaip svarbus yra Jehovos vardas, ir kad per savo karalystę Dievas išteisins savo vardą. Jis pasakė: "Taigi, jūs taip melsitės: Mūsų Tėve, kuris esi danguje; tebūnie tavo vardas švenčiamas. Teateinie tavo karalystę. Tebūnie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje". — Mato 6:9, 10.

Praeietyje mes prašydavom karalystės ir mūsų mintyse buvo palaiminimai.

Skelbia:
WILLIAM SHIMKUS
East Wallings Rd.
Brecksville, Ohio

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekviena diena. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysi — niekad nesigailėsi!

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant įvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Parduodama valgykla Rūta, esanti 7023 Superior Ave. Šaukai telefonu EN 1-9469 nuo 5 val. iki 8 val. vakaro. (92)

E. 125 St. Clair

labai geras vienos šeimos namas, įrengtas 3 aukštas, garažas, gražus sklypas, arti susisiekimo.

E. 222 Lake Shore

naujas 2 šeimų, po 3 miegamus abiejuose butuose, garažai.

RAY NAUSNERIS,

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.

27950 Lake Shore Blvd.

Cleveland 32, Ohio

Ofiso AN 1-1990

Namų LI 1-9216

**D E M E S I O !
GLOBE PARCEL
SERVICE, INC.**

Persiuočia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamąjį daiktą telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kartu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikekit savo brangių siuntinių į neišskias, išlančias tarpinkauti rankas

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, karų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams saikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd.
Kampas Superior ir E. 71st St.
Tel.: UT 1-0836

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1959 m.

Sausio 31 d. lietuvių salėje vaidinimas. Rengia 68 Balfo sk.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

Dirvą būtinai pasiūlyk savo

kaimynui susipažinti ir po to

paragink jį užsiprenumeruoti.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ

TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini aku-muliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.

Nakties telef.: LI 1-4611.

**J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS**

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sažiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS

EARN

**OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON**

3 1/2 %

**ACCOUNTS
INSURED TO
10,000**

**SUPERIOR
SAVINGS**

**HOME AND
REMODELING LOANS**

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikalauose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvėdę garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radio valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamurotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue

EN 1-1763

936 East 185 St.

KE 1-7770

JŪSŲ TAUPYMO BEI PENSIJOS PLANAS

Jūsų doleris yra dvigubos vertės, jei t a u p y s i t p a s

PHOENIX MUTUAL

Net būdamas 55 metų ar vyresnio amžiaus, galite pradėti gauti \$100-200 ar daugiau pajamų per mėnesį visam gyvenimui, taupant tik pusę tos sumos, kurios reiktų sutaupyti banke, perkant bonus, etc.

Atstovai: V. GIEDRAITIS ir V. BALAS

UT 1-9777 ar LI 1-5893

PHOENIX MUTUAL

3122 Euclid Ave.

Cleveland, Ohio

Malonekite man atsųsti informaciją apie šį naują įdomų planą.

Pavardė

Adresas

Gimimo data

Profesija

Lietuvių Prekybos Bendrovė, vienintelė šios rūšies firma pasaulyje, gerai žinoma Europoje ir Australijoje, siūlo savo patarnavimus ir JAV gyvenantiems tautiečiams.

Lietuvių Prekybos Bendrovė turi visus reikalingus leidimus siųsti dovanų siuntinėlius betarpiui iš Anglijos į Lietuvą ir į visas Sovietų Sąjungos sritis.

Lietuvių Prekybos Bendrovė viską ima tiesiai iš fabrikų ir todėl pateikia tautiečiams įvairias ir Lietuva siunčiamąsias prekes ne detalėmis, bet urminėmis kainomis, tokiomis, kokių iki šiol niekas dar nebuvo siūlęs.

Lietuvių Prekybos Bendrovė, pristatydama savo tautiečiams JAV, siūlo specialų ekspress standartinį siuntinėli, sudarytą iš trijų gabalų po 3 1/4 jardo pilkos, rudos ir mėlynos medžiagos, viso labo 9 3/4 jardo, už negirdėtai žemą kainą — tikta už \$40

Į šią kainą įeina sovietinis muistas, draudimas, licenzija, supokavimas ir pasiuntimas. Nėgana to: prie tokio siuntinėlio galima pridėti kataloginėmis kainomis dar 10 lbs. siuntėjo pasirinktų prekių, nemokant jokių papildomų mokesčių. Galima pridėti ir savų prekių, bet tik visiškai naujų, nenaudotų. Tokiu atveju už pridėdamąsias prekes sumokamas tik muistas.

Lietuvių Prekybos Bendrovė yra vienintelė šios rūšies firma, neimanti jokių pasiuntimo manipuliacinių mokesčių už siuntinius, kurių vertė siekia arba prašoka \$75.

Lietuvių Prekybos Bendrovės siunčiamieji iš Londono siuntiniai pasiekia Lietuvą per 3-5 savaites. Visi siuntiniai apdraudžiami. Jų pristatymas garantuotas.

Lietuvių Prekybos Bendrovė išpildo iš Lietuvos gaunamus receptus ir pateikia visus čia gaminamus vaistus žemiausiomis kainomis.

Reikalaukite mūsų kainininkų ir medžiagų pavyzdžių, kuriuos nusiųsime Jums tuojau, gavę Jūsų laiškelį.

Rašykite:

LITHUANIAN TRADING CO.

1 A. Hunt Street

London, W. 11

Great Britain

Lietuvių Prekybos Bendrovei reikalingi agentai visose JAV valstybėse ir Kanadoje.

RAUDONIEJI

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIUNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

VARPO CHORAS RUOŠIASI 84-TAM KONCERTUI

KONCERTAS ĮVYKS CHICAGOJE. — KĄ APIE CHORO VEIKLĄ PASAKOJA PIRMININKAS AUG. KUOLAS.

Grudžio 6 d. Chicago's Balfio apskrities valdyba rengia koncertą, kurio programą išpildys iš Toronto atvykęs "Varpo" choras, diriguojamas muziko Stasio Gailevičiaus. Šiuo koncertu Chicago visuomenė rodo didelį susidomėjimą ir tikimasi, kad Marijos Aukštesniosios Mokyklos didžiulė salė bus pilna klausytojų.

Jūsų bendradarbis kreipėsi į "Varpo" choro pirmininką p. A. Kuolą su keliais klausimais, kad galėtumėte skaitytojus plačiau supažindinti su choro veikla, atsietais laimėjimais ir vykstančiu pasirošimu šiam Chicago's koncertui.

— Ponas pirmininke, mums būtų įdomu sužinoti kada ir kokiomis aplinkybėmis įsikūrė Toronto lietuvių choras "Varpas", — buvo pirmas klausimas.

— Mums, lietuviškos dainos puoselėtojams, labai malonu, kad spauda ir skaitytojai domisi mūsų darbais, galiausiai lanko mūsų koncertus ir mus visokeriopai remia. Mūsų tikslas aiškus, ir aš tai nevertėtu net kalbėti. Todėl, kai į Toronto suplaukė didesnis skaičius lietuvių, mūsų visuomenė, o ypač asmenys, kurie mėgo lietuviškas dainas ir būvo dainavę įvairiuose choruose, ėmė tartis organizuoti lietuvių choro, kuris galėtų tinkamai reprezentuoti Dainavos Krašto tautą. Trūko tik gero dirigento. Tada buvo kreiptasi į muziką Stasi Gailevičių, kuris gyveno Montrealyje, kad jis sutiktų persikelti į Toronto ir vadovauti chorui. Sutikimas buvo gautas ir tik ian atvykus, 1952 m. spalio 25 d. gausiam dainininkų susirinkime buvo suorganizuotas Toronto lietuvių choras.

— O kaip Toronto lietuviškoji visuomenė sutiko choro suorganizavimą?

— Tuo metu lietuviškoji visuomenė dar buvo labai jautri kiekvienam kultūriniam judėjimui, — toliau pasakoja pirmininkas, — todėl ir "Varpo" choro įsikūrimas buvo sutiktas su didžiausiu entuziazmu. Ir kai tais pačiais metais, praėjus tik mėnesiui nuo choro įsikūrimo, lapkričio 23 d. — kariuomenės šventės metu vyrų choras padainavo 3 lietuvių kompozitorių kūrinius, salė plyšo iš džiaugsmo pareiškimo ir reikalavo kartoti ir kartoti. O pirmojo metinio koncerto, kuris įvyko gegužės 10 d. ir kurio metu choras buvo pakrikštytas "Varpo" vardu, tai bilietai buvo išparduoti prieš dvi savaites. Pritrūko ir stovimų vietų. Visa tai rodo, kad susidomėjimas "Varpo" gimimu buvo labai didelis.

— "Varpo" choro repertuare yra daug operinių kūrinių. Kas paskatino imtis šio sunkaus uždavinio?

Pirmininkas juokiasi ir sako, kad į šį klausimą geriausiai galėtų atsakyti pats dirigentas St. Gailevičius, nes jis repertuarą pasirenka ir jį sudaro.

— Bet galia ir aš mėginti atsakyti ir jums tą rūpimą klausimą. Tikiuosi, nesuklysiu atsakydamas, kad įtraukimas į repertuarą operinių kūrinių priklauso nuo trijų dalykų: maestro Gailevičiaus nuo pat jaunystės dienų dirbo Kauno opeoroje ir su operine muzika, jei taip galima pa-

jas; operinis, kuris sudaro iš 19 didžiųjų operų didesnės ar mažesnės ištraukos su solistais ir be jų; antras — lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūrinių. Žodžiu, repertuare turima visa šimtinė kūrinių.

— Kiek iš viso turėsite koncertų?

— Dabar ruošiamės 84-tam koncertui, kuris, kaip jums žinoma, gruodžio 6 d. įvyks Chicagoje.

— Ar turite solistų?

— Turime. Reikalui esant kviečiame solistus V. Verikaitį, V. Zemelytę, S. Malaite ir iš JAV Stempuzienę, Kristolaitę, Stasį Barą, Algirdą Brazį ir kt.

— Kaip vyksta pasiruošimas koncertui Chicagoje, kurio ten laukiama su didžiausiu susidomėjimu.

— Malonu girdėti tokių gražius žodžius. Chicagoje jau esame koncertavę du kartus ir buvome labai maloniai ir nuostingai priimti. Nors kelias ir tolimas, bet visi choristai vyksta su dideliu entuziazmu. Koncertui ruošiamės visiškai naują programą, nes, susitarę išvykti anksti pavasarį, turėjome gražaus laiko pasiruošti. Dirbame labai įtemptai, nes Chicago yra pasaulio lietuvių kultūros centras su labai šakota veikla. Be to, ten gyvena daug gerų muzikų ir kritikų; chigiečiai yra labai dideli dainos mėgėjai, tad ir mus įpareigoja gerai pasitempti, ką jaučia kiekvienas choristas ir todėl ruošiasi su meile ir viltimi, kad choras bus aukštoje formoje.

Spaudžiamė ranką "Varpo" choro pirmininkui p. A. Kuolui ir sakome iki pasimatymo Chicagoje.

Vyt. Kas.

CHICAGO IR CICERO

• Dr. S. Biežis ir Jonas Kazanauskas išrinkti panevėziečių draugijos garbės nariais lapkričio 9 d. Tada įvyko panevėziečių metinis susirinkimas, kuriame Dr. Biežis skaitė paskaitą apie Vinčą Kudirką, o prof. Rukuišas papasakojo retai girdėtų žinių apie Panevėžį. Gi Dr. J. Juodikis aiškino 1958 pajamų mokesčių pakeitimą. Ponas: Biežienė, Kazanauskienė ir Ivanauskienė pavašino susirinkusius. Dabartinė panevėziečių draugijos valdyba: Dr. S. Biežis — pirmininkas ir nariai: Dr. J. Juodikis ir K. Gineitis (buvęs Lietuvos konsulas Londone).

• Teodoras Blinstrubas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdybos sekretorius, buvo pakviestas sąjungos centro valdybą pasinaudoti jo rezidencija (7243 So. Albany Ave., Chicago 29, Illinois. Tel. HE 4-4076) posėdžiui, kurs įvyko lapkričio 19 d. Į posėdį buvo pakviesti, be visų centro valdybos narių, dar ALT S-gos Centro Tarybos Prezidiumo nariai ir Bendrinių Or-

ganizacijų komisijos nariai. Svarstyti Balfio, Alto ir kiti eiliniai reikalai.

• Petras Vėbra yra naujas ALT S-gos Chicago's skyriaus pirmininkas (prieš jį buvo inž. Bakšys). Vėbra ėmėsi pirmininkauti dideliame Chicago's skyriui su paruoštu planu. Vėbros manytė, sąjungos nariai pirmiausia turi sueiti į glaudesnę pažintį tarpusavyje. Tokios pažintys ir nevaržomas pasidalinimas mintimis gimdo idėjas ir entuziazmą darbams. Minėtam tikslui siekti numatyta ne tik susirinkimus šaukti, bet ruošti didesnio bei mažesnio pobūdžio narių pobūvius. Pirmas toks subūvimas įvyko lapkričio 29 d. Vėbra iš savo profesijos yra menininkas. Jis baigė Panevėžio mokytojų seminariją, studijavo medžio skulptūrą V. D. universitete, Kaune. Chicagoje dirba kaip skulptorius Turner Co.

• Dail. J. Pautienius, gyvenęs Cicero, buvo suruošęs savo naujauj 25 paveikslų parodą savo

Sovietų pasiuntinys Andrej Smirnov (kairėje) parvežė žinią į Berlyną, kad Rusija "likviduosianti" okupacinį statusą. Vak. Berlyno burmistras Willy Brandt (kairėje) pareiškė, kad bet koks didesnis sovietų išsiškimas išauktų III Pasaulinį karą.

namuose, kuri tęsėsi 2 dienas. Parodą aplankė apie 100 žmonių. Antanas Gintneris atidarė parodą ir pasakė kalbą. Buvo ir daugiau sveikintojų. Tai J. Švedas — kultūros fondo pirmininkas, P. Maldeikis — LB Cicero apylinkės pirmininkas, J. Kreivėnas, B. Babrauskas. Buvo ir Illinois valstybės dailininkų sąjungos (kuri turi apie 1000 narių) parodų rengėjas ponas Nelly Dechman. Iš JAV paroda keliama į Kanadą — į Toronto, o vėliau ir į Montrealį.

• Giedraitytė Audronė, Dr. Domo Giedraitis ir dantų gydytojos Elenos Giedraitienės dukterė, laimėjo Elgino (Illinois) High School indeniškų šokių konkursą. Konkurse dalyvavo 115 mergaičių, gi išrinko tik 19 šokiškių. Dabar tos laimėtojos bus vežamos į kitus miestus pasirodyti.

• J. Mulokas, inž. architektas, studijuodamas įvairių tautų moderniąją architektūrą, šią vasarą lankėsi San Francisco, Los Angeles, Phenix, Azirone ir kt. Taip pat aplankė keletą žinomųjų architektūros mokyklų, susipažindamas su konkursiniais darbais ir šių dienų architektūros kryptimis. Buvo ir garsaus Frank Lloyd Wright mokykloje, kur ypatingas dėmesys skiriamas kitų tautų architektūroms.

• Petras Janulaitis rašo apie inžinierių Ernestą Galvanauską, kuris dabar savo poilsio dienas praleidžia Madagaskare, prancūzų saloje, Afrikos pašonėje. Rašo šitaip: "Didysis vabalinkėnas Ernestas Galvanauskas šiemet šves savo 76 metų gimtadienį. Galvanauskas 1920 metais, be kitų poros ministerių buvo paėmęs valdyti ir susisiekimo ministeriją. Man tada teko — pagal vadinamą intelligentu mobilizacijos aktą — organizuoti Lietuvos siauruosius geležinkelius. Nuo to laiko mano rvišiai su E. G. nenutrūko iki pat Lietuvos okupacijos. E. G. buvo gilaus proto, istabus organizatorius bei administratorius. Ir be to milžiniško darbštumo mokslininkas. Valio jam, 76 metų amžiaus proga."

Julius Šakelė

• Mečys Šimkus, teisininkas, pasiruošęs naujai profesijai ir išlaikęs reikalingus egzaminus, turi nuosavą namų pardavimo ir pirkimo įstaigą. Savo sąžiningu patarnavimu jis pagarsėjo kaip vienas iš geriausių tarpininkų tarp pirkėjų ir pardavėjų. Dabar jis savo turimą įstaigą praplėtė ir veda taip pat ir apdraudęs skyrių, kuriame dirba prityręs šios srities žinovas.

• Dagmara Jurcienė yra kitas ryškus pavyzdys, kuri parodė, jog neužtenka laikyti rašomojo

stalo stalčiūje Lietuvoje įsigytą mokslo diplomą, bet reikia įrodyti ir jo vertę kitų kraštų universitetams. Turimiems dideliems gabumams reikėjo naujų pastangų, studijų ir jai buvo pri pažintas registruotas vaistininkės diplomą. Dabar ji turi savo nuosavą vaistinę, kuri yra moderniai įrengta, ir lietuviai tuo džiaugiasi. Kas svarbiausia sąžininga ir pigu. Duodama didelė nuolaida siunčiamiesiems į Lietuvą vaistams. Todėl ir pirkėjų yra tiek daug, jog buvo reikalinga pagalba. Dabar jai talkininkauja kita simpatinga lietuvių registruota vaistininkė.

• Korp! Neo-Lithuania ir Tautinis Akademis Sambūris rengia tradicinį Naujų Metų sutikimą, kuris įvyks gražioje, didelėje salėje Midwest viešbutyje, 6 North Hamlin, 3-čiame aukšte, (ten pat, kur ir praėjusiais metais, tik kitoje, tikrai erdvioje ir puošnioje salėje). Veiks savas, lietuviškų valgių bufetas, kuris žada būti pigus ir skoningas. Taip pat bus savas ir gėrimų baras.

Korp! Neo-Lithuania rengiami Naujų Metų sutikimai visados būdavo labai sėkmingi, todėl šiais metais ir salė išnuomota didelė. Gros vienas iš geriausių Chicago's orkestrų. Stalų užsakymas jau vyksta dabar.

• Stasys Mažulis ir Rima Koshubaitė, kurie buvo išrinkti į naują Korp! Neo-Lithuania valdybą (Stasys pirmininku, o Rima sekretore) dėl pagausėjusio darbo pasitraukė iš Neo-Lithuania informacinio leidinio redaktoriaus pareigų. Už atliktą darbą jiems reikiama nuosirdi padėka ir tikimasi, jog jie pasiliks artimi bendradarbiai. Redaktorė Eglė Žemgulytė ir spaudos komisijos pirmininkas sudarys naują redakcinį kolektyvą. Dabar ruošiamas spaudai 3 numeris. Redakcijos adresas: Eglė Žemgulytė, 4315 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

Juozas Butvila

RAMOVĖNŲ VAINIKAS ANT LINCOLNO KAPO

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 40 metų sukakties proga Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" centro valdybos pirmininkas Povilas Plechavičius ir sekretorius Antanas Rėklaitis Sąjungos vardu lapkričio 23 d. uždėjo gyvų gėlių vainiką ant Lincoln kapo Springfielde, Ill.

Vainiko uždėjimo delegaciją, be paminėtų asmenų, sudarė: Stasys Virpša, Dr. Budriai, skautės akademikės tautiniais rūbais: Margarita Lukaitytė, Lidijs Zebrauskaitė, Birutė Strikaitytė, Diana Ragytė ir skautai akademikai: Kostas Troškūnas ir Rimvydas Sprindys. Vainiko uždėjimo iškilnėse dalyvavo ir vietinės L. B. narių būrys priešaky su skyriaus pirmininku Zigmū Kasilynu.

Po vainiko uždėjimo iškilnių Gubernatorius William G. Stratton priėmė Ramovėnų delegaciją. Šia proga Povilas Plechavičius Ramovėnų vardu įteikė Gubernatoriui stilingą lietuviško liadės meno kryžių, kurio autorius yra S. Čirpus. Įteikimo aktą perskaitė akademikė

KODEL BUVO NUTARTA PANAIKINTI MAŠINŲ-TRAKTORIŲ STOTIS?

(Atkelta iš 1 psl.)

fondus, ir tuo būdu pasiekti tam tikrą uždabų bei atlyginimų niveliaciją. Tada, žinoma, negalės galutinai pakeisti esamų ir būsimų skirtumų kolchozų narių pajamose, bet vis tik jas kiek išlygina ir prives prie normalaus-vidutinio sovchozų darbininkų atlyginimo.

Pažymėtina, kad normuoto atlyginimo pradą yra jau iš dalies kolchozuose įteisintas, nes, perimant MTS bei jų personalą, buvo įvestas tam personalui garantuotas atlyginimo minimumas.

Po 1953 m. paskirų kolchzų padidėjusiems nedalomiesiems fondams sumažinti, kolchozai yra raginami naudoti juos ne vien paties kolchozo reikalmams, bet ir kitiems socialinio bei komunalinio pobūdžio tikslams, pvz. mokyklų, klubų, kelių statybai ir t.t. Kadangi panašios investicijos arba bent jų dalis normaliai finansuojamos valdžios lėšomis, tenka sutikti su Chruščiovo tvirtinimu, kad kolektyvinė nedalomų fondų nuosavybė sutampa su nacionaline-valstybine nuosavybe. Paprasčiau tariant, aiškėja, kad valstybė tvarko ir savinasi

Margarita Lukaitytė. Raudonų rožių puokštę gubernatorienei įteikė skautės akademikė Lidijs Zebrauskaitė.

Gubernatorius William G. Stratton aprode delegacijai (viso buvo 12 asmenų) savo rūmų kambarius, paaiškindamas jų paskirtį ir istorinę reikšmę. Vizitas pas Gubernatorių užtruko apie 30 minučių. Ta pat proga delegacija apžiūrėjo Lincoln namą, kuriame jis gyveno. Dabar tas namas yra paverstas tautiniu muziejumi.

MIN. S. LOZORAČIO SVEIKINIMAS RAMOVEI

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 40 m. sukakties proga LVS Romavės centro v-bos pirm. gen. P. Plechavičius gavo Lietuvos Diplomatijos šefo min. S. Lozoračio sveikinimą:

Aukštai Gerbiamas

Ponas Generole, Lapkričio 23 dieną sukanca 40 metų nuo Lietuvos kariuomenės atkūrimo mūsų sostinėje Vilniuje. Šia proga siunčiu nuosirdžius sveikinimus Lietuvių Sąjungai "Ramovė", kuri jungia mūsų karius užsienyje ir atstovauja garbingas mūsų kariuomenės tradicijas.

Toji dvasia, kuri įkvėpė kariuomenės žygius bei darbus, atstatant Lietuvos valstybę, saugojant ją ir auklėjant jaunimą, tebėra gyva mūsų tautoje ir palaiko jos troškimą atstatyti Lietuvos laisvę bei nepriklausomybę.

Tai prisimindamas, aš lenkiuosi prieš žuvusių už Lietuvą karių atmintį.

Prašau priimti mano gilią pagarbos žodžius.

kolektyvinius kolchozų turtus. Naujoji reforma ir numatomos tolesnės manipuliacijos su kolchozų pajamomis žada suvalstybinimo procesą dar labiau pagreiti.

MTS reforma tuo tarpu dar nepalietė kolchozininkų daržų, arba jų asmeniniam naudojimui skirtų sklypelių. Bet ir šiuo klausimu Chruščiovas užsiminė, esą, kolchozų tvarkos tobulėjimo pasėkoje kolchozų nariai nustos intereso jų turimiems daržams. Tokių tendencijų vienok kolchozininkų tarpe dar nesimato.

Padidėjo partijos vaidmuo

Reikšmingas yra faktas, kad po MTS likvidavimo sustiprėjo vietos partijos bei administracijos vaidmuo ūkio produkcijos srity. Nors MTS reformos pasėkos ir turėtų suteikti kolchozams daugiau savarankiškumo, tačiau valstybinio planavimo sistema gerokai siaurina tokio savarankiškumo ribas. Relatyvus kolchozų veiklos savarankiškumas atitinka bendrą ribotos decentralizacijos principą, kuris tam tikra dalimi taikomas ir pramonėje.

Minėtas savarankiškumo bei decentralizacijos žymės galėtų sudaryti eiliniam kolchozininkui jaučiama permaina tik tuo atveju, jei jis kolchozų susirinkimuose naudotųsi tikrąja balsavimo teise, ko tikrumoje nėra.

Tarp kitko, Chruščiovas yra paminėjęs, kad ir sovchozų darbininkai privalėtų aktyviai dalyvauti sovchozų susirinkimuose. Tokiu būdu ir šioje srity, nepriklausomai nuo įvairių formalių šių dviejų institucijų (kolchozų ir sovchozų) pagrindų, jų santvarka išlyginama.

Jei dabar stebėsime įvairias žymes, skiriančias nuo sovchozų, turėsime pripažinti, kad MTS reforma, kurios tikslas pagal oficialinę versiją buvo tarnauti "kolchozų sistemos sustiprinimui", iš kolchozininko perspektyvos žiūrint, tų skirtumų nepa-didino, bet juos verčiau sumažino. Ir MTS mašinų perleidimas kolchozų nuosavybėn nepakelė neginčijamos tiesos, kad kolchozo narys kaskart labiau atitolinamas nuo ūkininkavimo, kol jis vieną dieną bus visiškai prilygintas sovchozo darbininkui.

NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų liginės, medicininę, operacinių ir nedarbingumo pajamų draudimą žemomis kainomis!

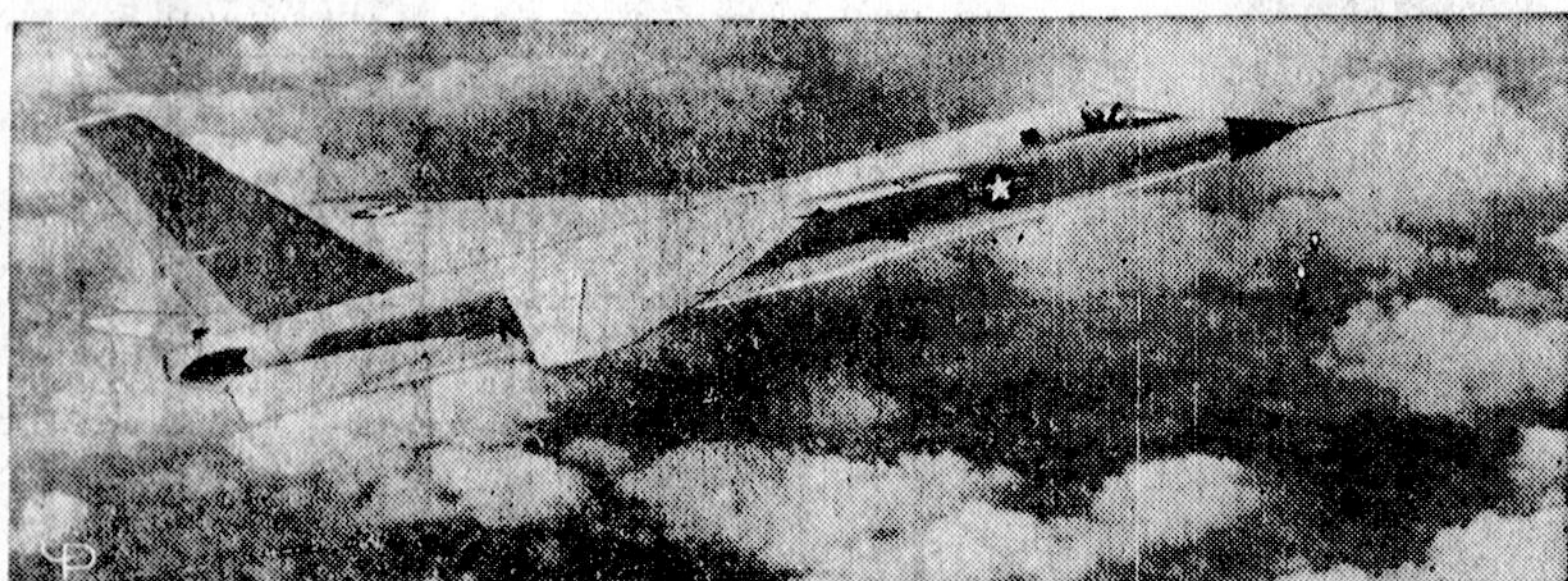
Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
Tel. SK 1-2183

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

Mažų automobilių pardavėjas Washingtone demonstruoja, kokio dydžio aikštelė reikalinga šių dienų "normaliems" ir jo pardavimams mažiems automobiliams pastatyti.

A3J "Vigilante", laivyno kovos lėktuvas, išskrenda iš Columbus, Ohio, į Palmdale, Cal., tolimesniems bandymams. "Vigilante" galės greičiau už garsą nešti konvencinius ir branduolinius ginklus dideliuose ir mažuose aukščiuose ir esąs aprūpintas labai tikslaus bombardavimo sistema.